

Requisitoir

Avestrus

OPENBAAR MINISTERIE

Parket van de Officier van Justitie

Uitgesproken op de zitting van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba.

Datum	10 november 2022
Zaak	Avestrus
Officieren van Justitie	T.M. Rethmeier en W.E.M. Van Erp

Verdachten

Parquetnummer	P2021/03104
Naam	Oslin Benito 'Benny' SEVINGER
Geboren op	12 januari 1965 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02692
Naam	Franklin Feliciano ABATH
Geboren op	11 november 1952 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02969
Naam	Frederick EVERY
Geboren op	2 april 1955 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02557
Naam	Ninosca Damira 'Nina' NUNEZ
Geboren op	8 september 1971 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02558
Naam	Edgar Roland 'Gaby' WERLEMAN
Geboren op	31 maart 1957 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02500
Naam	Maria Leoncita ARENDS
Geboren op	15 september 1956 in Aruba
Parquetnummer	P2021/02484
Naam	Reina Rebecca Richardson
Geboren op	6 april 1996 in Aruba

Parketnummer P2021/02855
Naam Pieter Theodorus Albert Susebeek
Geboren op 26 augustus 1958 in Aruba

Parketnummer P2021/09915
Naam Ewald Biemans
Geboren op 11 augustus 1945 in Aruba

Parketnummer P2021/09917
Naam Carlo Roberto Mansur
Geboren op 24 juli 1986 in de Verenigde Staten van Amerika

Parketnummer P2021/09916
Naam Curt Douglas Harms
Geboren op 17 juli 1955 in Aruba

Parketnummer P2021/09918
Naam Mary Jacinta WINTERDAL
Geboren op 11 september 1953 in Aruba

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
1. INLEIDING AVESTRUS.....	6
2. SAMENVATTING ONDERZOEK AVESTRUS	8
3. ALGEMENE OPMERKINGEN/CONSTATERINGEN	10
(a) Sevinger wist voor de uitgegeven opties/erfpachtrechten binnen Avestrus wie achter de aanvragen zat.....	10
(b) Sevinger wist van wie hij donaties ontving.....	11
(c) “Dir DIP, dezerzijds akkoord, gaarne uw medewerking” is een instructie aan de DIP	11
4. ZAAKSDOSSIER ELENATH (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)	11
Conclusie zaaksdossier Elenath.....	16
5. ZAAKSDOSSIER DESHAUN (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)	18
Conclusie zaaksdossier Deshaun.....	23
6. ZAAKSDOSSIER DAMIRA (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)	23
Conclusie zaaksdossier Damira	28
7. PASSIEVE AMBTELIJKE OMKOPING SEVINGER.....	28
7.1. In strijd met zijn plicht	29
7.2. Aannemen en/of vragen van een gift	30
7.3. Giften/donaties door vennootschappen	32
7.4. De ontvangen giften.....	33
7.5. Giften zaaksdossiers Deshaun/Elenath - Arends	33
7.6. Giften/donaties zaaksdossier Susebeek	35
7.7. Giften/donaties zaaksdossier Stichting FCB - Harms c.s.....	37
7.8. Giften/donaties zaaksdossier Stichting FCB - Pristine Estates.....	37
7.9. Tegenprestatie	39
7.10. Tegenprestatie in de vorm van een voorkeursbehandeling	39
7.11. Tegenpresentatie zaaksdossier Damira/Elenath - Arends.....	40
7.12. Tegenpresentatie zaaksdossier Susebeek.....	40
7.12.1. Pats Development NV	42
7.12.2. Nusadua Corporation N.V.	43
7.12.3. Berkem Development N.V.	44
7.12.4. BDP Development NV	46
7.12.5. Mahogany Residences NV.....	47

7.12.6.	White Fin Estates NV.....	48
7.12.7.	Erfpachtgronden woningbouw Susebeek.....	48
7.12.8.	Aanstelling Susebeek adviseur Sevinger.....	49
7.13.	Conclusie omkoping Susebeek.....	49
7.14.	Tegenpresentatie zaaksdossier Fundicasion Berde - Harms.....	50
7.15.	Tegenpresentatie zaaksdossier Fundicasion Berde - Pristine Estates.....	50
7.16.	Omkoping vooraf/achteraf.....	51
7.17.	Conclusie omkoping.....	52
8.	VERDUISTERING ZAAKSDOSSIER STICHTING FCB.....	52
9.	MISBRUIK VAN FUNCTIE.....	54
10.	OMKOPING ZAAKSDOSSIER BUCUTIHOTEL.....	55
11.	WITWASSEN.....	56
11.1	Witwassen Harms - vrijspraak.....	56
11.2	Witwassen Sevinger/Susebeek.....	57
12.	VERDACHTE C.D. HARMS.....	58
13.	VERDACHTE P.S.A. SUSEBEEK.....	59
14.	BESLAG.....	60
14.1	Susebeek (Orcobank Curacao).....	60
14.2	Over (klassiek) beslag.....	60
	BEWEZENVERKLARING.....	61

1. INLEIDING AVESTRUS

Strafrechtelijke onderzoeken krijgen een willekeurige naam toegewezen binnen een bepaald thema. Bij onderzoeken van de Landsrecherche is dit thema (loop)vogels. Onderzoek Avestrus is vernoemd naar de struisvogel. Een loopvogel waarover gedacht wordt dat hij zijn kop in het zand steekt. Dat de struisvogel niet kan (of wil) zien wat er om hem heen gebeurt. Maar dit is helemaal niet zo. Dit lijkt slechts zo op een afstand. Want eigenlijk is de struisvogel (de Avestrus) gewoon aan het eten van de grond. Eten wat het land hem biedt. De struisvogel heeft dus helemaal niet zijn kop in het zand. Het lijkt maar zo. De struisvogel ziet gewoon alles wat er om hem heen gebeurt.

Dit is eigenlijk een onbedoelde beeldspraak voor voormalig minister Benny Sevinger. Want als wij zijn verklaringen moeten geloven, zag hij helemaal niets. Hij had zijn kop in het zand. Hij zag niet wie geld aan hem gaf. Hij zag niet wie hij als minister erfpachtrechten uitgaf. Niet wie er naast zijn bureau stond. Maar volgens het Openbaar Ministerie, had Sevinger helemaal niet zijn kop in het zand. Hij zag alles wat er om hem heen afspeelde. Hoe hij – en anderen dicht in zijn omgeving – illegaal profiteerde van het Land Aruba.

Een zijstap. In 2018 is er door de Centrale Bank van Aruba een onderzoek gedaan naar het vertrouwen van de Arubaanse bevolking in haar overheid.¹ Specifiek corruptie. Uit dat onderzoek blijkt dat slechts 1% van de Arubaanse bevolking denkt dat er geen corruptie is in Aruba. Uit dit onderzoek kan men allerlei conclusies trekken. Wij zullen dat hier niet gaan doen.

Maar deze uitkomst - 1% - laat wel zien wat voor een invloed handelen van ambtsbekleders heeft op het vertrouwen van de bevolking.

Vertrouwen is essentieel en onmisbaar voor een overheid om te kunnen functioneren.

Het land Aruba is opgebouwd door haar eigen (trotse) bevolking. Hieruit is een regel gegroeid; een traditie. Inwoners van Aruba - de bevolking die het eiland heeft opgebouwd over verschillende generaties - hebben recht op een stuk grond. De uitgaven van dergelijke stukken grond, het uitgeven van erfpachtrechten, dat zou voor iedereen gelijk moeten zijn. De gronden worden uitgegeven zonder commercieel oogmerk door de Arubaanse - gekozen - regering.

Tegenover deze regel, staan zeer grote (financiële) belangen. Zeker op het gebied van commercieel vastgoed. Hotels, toerisme en alle florijnen en dollars die daarmee gemoeid zijn. Want wie dit systeem – van dichtbij of binnenuit – kan gebruiken, kan misbruiken, kan erg rijk worden. Zonder hier wat voor te doen.

Onderzoek Avestrus is een cocktail van het bovenstaande. Een prominent toenmalig minister die vanuit zijn positie zijn vrienden stinkend rijk heeft laten worden. Zonder dat zij hier enige inspanningen voor hoefden te verrichten. Zij hebben alleen een luisterend oor bij minister Sevinger moeten regelen. Zijn hand om een stempel en zijn handtekening te zetten. Wat daarvoor nodig was, was een gulle gift in de broekzak van minister Sevinger. Hiertegenover stond een voorkeursbehandeling die voor niemand anders

¹ <https://deugdelijkbestuuraruba.org/wp-content/uploads/2022/05/CBA-Corruption-Survey-2019.pdf>.

was weggelegd. Dit alles heeft sommige personen miljoenen opgeleverd. Zonder vaak ook maar een schep aan te raken of een steen te leggen.

Avestrus is een verhaal van zeldzame en ongegeneerde zelfverrijking van een kleine groep mensen rondom verdachte Sevinger. Inclusief Sevinger zelf.

Maar laat duidelijk zijn. Dit is geen verhaal dat enkel en alleen in Aruba voorkomt. Zoals u kunt zien aan de jurisprudentie (gerechtelijke uitspraken), komen vergelijkbare zaken voor in alle hoeken van het Koninkrijk der Nederlanden. Van Roermond tot Sint-Maarten. Van Den Haag tot Curaçao. Maar zeker ook – helaas – Aruba.

Het Openbaar Ministerie is zich zonder meer bewust van het vergrootglas waaronder onderzoek Avestrus ligt. Hoe zeer dit onderzoek (en deze zitting) leeft in Aruba. Heel Aruba kijkt en luistert – letterlijk – mee. Deze zitting is om deze reden dan al historisch, ongekend openbaar. Daarom vinden wij het belangrijk dat alle toehoorders begrijpen wat het verwijt is dat het Openbaar Ministerie maakt richting de verschillende verdachten. Wij zullen dit requisitoir dan ook beginnen met een samenvatting van deze verwijten en de omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgevonden. Deze samenvatting zal niet uitputtend of volledig zijn.

Vervolgens zullen wij een uitgebreide en juridische uiteenzetting geven van de bevindingen in het strafdossier Avestrus, als de wijze waarop deze feiten – strafrechtelijk – gekwalificeerd moeten worden op grond van de wetgeving en rechtspraak. Dit zal een uitgebreid en gedetailleerd betoog worden. Mogelijk met wat herhalingen (al hebben wij deze zo veel mogelijk proberen te vermijden).

Maar deze uitgebreide juridische kwalificatie van de verdenkingen is wel de kern van het requisitoir. Want het Openbaar Ministerie zal uiteenzetten en betogen dat de vervolging tegen al deze verdachten enkel en alleen is aangevangen – en uiteindelijk voor uw Gerecht gebracht – omdat deze verdachte artikelen uit het Arubaanse wetboek van strafrecht hebben overtreden. Dat is de enige reden dat het Openbaar Ministerie deze strafzaak aan uw Gerecht heeft voorgelegd ter beoordeling.

Alle mogelijke verwijten vanuit de verdediging dat er sprake zou zijn van een politieke vervolging en dat het Openbaar Ministerie zich laat gebruiken voor politieke spelletjes, werpen wij dan ook ver van ons. Dit requisitoir zal duidelijk maken dat het Openbaar Ministerie – en de Landsrecherche – zonder enige vooringenomenheid hun taak zorgvuldig en terdege hebben uitgevoerd.

De Landsrecherche heeft daarbij een gedetailleerd en volledig dossier aangeleverd. De professionaliteit en integriteit van de Landsrecherche is daarbij zonder twijfel prijzenswaardig. Hoe de Landsrecherche – onder grote druk – het strafrechtelijke onderzoek Avestrus heeft uitgevoerd is indrukwekkend. De Landsrecherche is een organisatie waar Aruba trots op mag zijn.

2. SAMENVATTING ONDERZOEK AVESTRUS

Het Openbaar Ministerie zou bijna 119.428² (alle inwoners van Aruba) getuigen kunnen oproepen om te verklaren hoe traag en stroperig het uitgiftesysteem is van erfpachtterreinen in Aruba. Aanvragen voor (commerciële) erfpachtterreinen moeten ingediend worden bij de Directie Infrastructuur en Planning (hierna de **DIP**). De behandeling van deze aanvragen kan vele jaren duren. Mocht er überhaupt een reactie komen. Veel Arubanen hebben het gevoel dat het bijna onbegonnen werk is om door deze molen heen te komen.

In onderzoek Avestrus is er een kleine groep dicht om voormalig minister Sevinger heen, die hier geen enkele last van lijkt te hebben. Zij krijgen alles wat ze vragen. Erfpachtterreinen worden binnen enkele dagen na de aanvraag op een presenteerblaadje aangeboden. Het enige wat ze hiervoor moeten doen, is een papiertje inleveren op het bureau van toenmalig minister Sevinger. Die Sevinger zorgde er vervolgens persoonlijk voor dat deze aanvragen spoedig en zonder problemen door de ambtelijke molen komen. Dit (de aanvragers) waren zelfs mensen die als ambtenaar direct voor Sevinger werkten op zijn ministerie.

Het gaat hier om vele miljoenen Arubaanse florijn die door verschillende verdachten zijn verdiend. Wij hebben als Openbaar Ministerie weinig zaken meegemaakt waar personen zo snel rijk worden, met zo weinig inspanning en zo weinig ondernemersrisico.

Ter illustratie. Verdachte Susebeek verkoopt via een van zijn vennootschappen zijn erfpachtrecht – verkregen van zijn goede vriend Sevinger – binnen een paar dagen door. Wat heeft hij hiervoor moeten doen? Een paar brieven en formulieren invullen. Niets meer. Hiervoor ontvangt Susebeek 2.4 miljoen florijn van de uiteindelijke koper. Dit geldbedrag heeft hij op een buitenlandse bankrekening gezet. Waar het Openbaar Ministerie beslag op heeft gelegd en wij u zullen verzoeken dit geld verbeurd te verklaren, zodat het hopelijk weer ten goede komt van de Arubaanse samenleving.

Verdachte Mansur ontvangt ruim USD 1.3 miljoen. Verdachte Werleman ontvangt bijna een miljoen dollar. Verdachte Nuñez ontvangt ruim USD 800.000.³ Dit voor de verkoop van aandelen in een vennootschap waar zij nooit iets mee gedaan hebben. Behalve een aantal handtekeningen via Sevinger regelen. Verdachte Arends ontvangt (omgerekend) AWG 750.000 voor de verkoop van twee (opnieuw) lege vennootschappen.⁴

Daarnaast zijn er nog een aantal bekende vastgoedondernemers (verdachte Harms en Pristine Estates NV) wiens aanvragen wel erg snel – in hun voordeel – worden afgehandeld. Door Sevinger in persoon.

Maar uit onderzoek Avestrus blijkt dat deze toegang tot Sevinger wel een prijs had. Vele tienduizenden florijn aan giften aan Sevinger zien wij langskomen in onderzoek Avestrus. Een drankrekening van USD 8.000 wordt voor hem opgepakt in het Holiday Inn Hotel, door de eigenaar van het hotel. Volledig betaalde verbouwingen aan de woning van Sevinger van ruim AWG 75.000. Een nieuwe tuin wordt

² Het totale inwonersaantal van Aruba volgens Wikipedia - [Aruba - Wikipedia](#).

³ Zie overzicht van de koopprijs betaald aan deze verdachte in Zaaksdossier Damira, p. 40.

⁴ Arends ontvangt AWG 550.000 voor de verkoop in zaaksdossier Elenath en USD 110.000 voor de verkoop in zaaksdossier Deshaun.

aangelegd bij zijn woning. Een nieuwe sportschool wordt voor hem betaald. Een volledig op maat gemaakt hekwerk wordt vanuit de Verenigde Staten ingevoerd voor Sevinger. Een envelop met geld – zo dik als een bankpas – wordt bij Sevinger afgeleverd voor bewezen diensten.

De rekening hiervoor wordt uiteindelijk betaald door het Land Aruba en haar bevolking.

Hoe wordt dit alles geregeld? Via allerlei schimmige vennootschapsconstructies worden hiervoor - door verdachten - valse voorstellingen van zaken gegeven. Zij doen voor alsof zij daadwerkelijk de projecten gaan ontwikkelen waarvoor zij een aanvraag indienen bij minister Sevinger. Maar al snel blijkt dat alles er op is gericht om deze opties op erfpacht direct en voor veel geld door te verkopen. Een verkoop aan partijen die iets niet hadden wat zij wel hadden; toegang tot minister Sevinger. En deze toegang is erg veel geld waard.

Wie zijn deze personen dan? Simpel gezegd is de groep die aanvragen deed in tweeën op te delen. Enerzijds een groep bekende en succesvolle (vastgoed)ondernemers die aan Sevinger giften hebben gedaan om Sevinger als minister goed te vriend te houden. Dit met de intentie om een voor hen gunstige behandeling te verkrijgen van Sevinger in zijn hoedanigheid als minister. Dit zijn voornamelijk Pristine Estates NV (hierna **Pristine Estates**), verdachte Harms en verdachte Biemans. Deze partijen hebben daadwerkelijk projecten ontwikkeld conform de aanvragen.

Daar tegenover staat een andere groep – uit de kring van Sevinger - die niet tot nauwelijks met de ontwikkelingen van vastgoed te maken hadden. Althans voordat Sevinger minister werd. Het gaat hier om een ambtenaar die werkzaam is als adviseur voor Sevinger; verdachte Susebeek. Susebeek die ondanks zijn salaris voor een fulltimebaan als ambtenaar, slechts 3 uur per week hoeft te werken op het ministerie bij Sevinger. Een voormalige radio dj en lootjesverkoper (verdachte Arends). Iemand uit een rijke familie die zichzelf omschrijft als ondernemer (verdachte Mansur) maar verder weinig daadwerkelijk lijkt te ondernemen. Een voormalig statenlid, partijgenoot en voormalig adviseur van Sevinger (verdachte Werleman) en diens partner (verdachte Nunez).

Deze laatste groep heeft er alles aan gedaan om een rookgordijn op te trekken om de ware aard van hun illegale handelen te verhullen. Dat is niet gelukt door het knappe onderzoek van de Landsrecherche. Wat wel is gelukt, is dat zij op illegale wijze kostbare erfpachtterreinen in handen hebben gekregen via Sevinger. Dit ging via omkoping van de minister en oplichting van het Land Aruba en valsheid in geschrift. Verdachten Abath (lid van het managementteam van de DIP) en Every (de *Chief of Staff* van minister Sevinger) – hebben hierbij een essentiële rol vervuld naast Sevinger.

Daarnaast wordt verdachte Sevinger ook verduistering verweten van geld dat toebehoorde aan de Stichting Fundacion Curason Berde (hierna **Stichting FCB**). Dit is een stichting die is opgericht voor het ophalen van donaties voor de politieke campagne van Sevinger. Sevinger onttrekt ruim AWG 11.000 aan de stichting voor vliegtickets voor zijn vrouw.

Afsluitend wordt diverse verdachten ook witwassen verweten. Te weten Sevinger, Susebeek en Harms. Het voorhanden hebben, dan wel verhullen, van crimineel verkregen vermogen. Dit gaat zowel om de

opbrengsten dan wel profijt verkregen door de omkoping van Sevinger, als het verhullen van de daadwerkelijke steekpenningen die zijn betaald aan Sevinger door Susebeek.

3. ALGEMENE OPMERKINGEN/CONSTATERINGEN

Voordat wij verder gaan, willen wij een aantal algemene stellingen naar voren brengen. Stellingen die essentieel zijn bij uw beoordeling van feiten in deze strafzaak. Stellingen die worden onderbouwd door bevindingen in het dossier.

(a) Sevinger wist voor de uitgegeven opties/erfpachtrechten binnen Avestrus, wie achter de aanvragen zat

Als wij Sevinger moeten geloven, was zijn ambtsperiode in mist gehuld. Hij tekende wel stukken, maar hij had geen idee wie daarachter zaten. Dan vindt het Openbaar Ministerie ongeloofwaardig, volstrekt onaannemelijk en het wordt ook tegengesproken door bevindingen in het dossier. Let wel; Sevinger wist naar eigen zeggen tot zijn verhoor bij de Landsrecherche in 2021, niet wie er achter de aanvragen zat.

Leoncita Arends? Sevinger had geen idee. Dit terwijl verdachte Every (*chief of staff* van Sevinger) nog een paar weken geleden op zitting verklaarde dat hij Sevinger meermaals had gesproken over de aanvragen van deze Arends. Arends belde daarbij - tot vervelens toe - naar het bureau van Sevinger om te vragen hoe het ervoor stond met haar aanvragen. Arends staat met Sevinger op vakantiefoto's in New York. Getuige Hsing – secretaresse van Sevinger – verklaart dat Arends ook bij Sevinger op kantoor kwam. Daarbij komt verdachte Arends op ons nou niet bepaald over als een muurbloempje die haar aanvraag in stilte en in anonimiteit bij de minister onder de deur door zou schuiven.

Susebeek. De (politiek) adviseur van minister Sevinger. Zijn fietsvriend die hij al meer dan 20 jaar kent. Zijn “broer”. Susebeek en Sevinger bespreken vaak zaken met elkaar, specifiek vastgoedontwikkeling. De enige noemenswaardige vastgoedontwikkelingen die Susebeek echter doet, heeft Susebeek verkregen met erfpachtrechten uitgegeven door Sevinger. Juist in die periode dat Susebeek en Sevinger elkaar zo vaak zagen en spraken. Susebeek die de deur platliep bij het kantoor van Tsu (voormalig teamcoördinator bij de DIP) om te vragen wat de stand van zaken was van zijn aanvragen.⁵

Susebeek wordt ook specifiek genoemd in de aangifte uit februari 2018. Het is totaal ongeloofwaardig dat Sevinger op geen enkel moment op de hoogte was dat Susebeek achter de verschillende aanvragen zat.

Harms kende Sevinger al vele jaren van andere projecten. Verdachte Harms verklaart dat Sevinger wist van een van zijn aanvragen. Hij was toen in persoon naar Sevinger gegaan hiervoor op het bestuurskantoor. Harms zegt ook dat hij regelmatig in het bestuurskantoor aanwezig was bij vergaderingen. Totaal ongeloofwaardig dat Sevinger niet op de hoogte was dat Harms – of een van zijn zonen – achter de aanvragen zat.

⁵ Zie onder meer persoonsdossier p. 2585 (map 5).

Werleman (aanvrager in zaaksdossier Damira) was jarenlang ter beschikking gesteld aan het bureau van toenmalig minister Sevinger als adviseur. Werleman liep dus jarenlang rond op het kantoor van Sevinger.

Mansur is betrokken bij de jeugdafdeling van de AVP. Zijn vader is een goede bekende van Sevinger. Daarbij zijn ook videobeelden online waarop Sevinger en Mansur jr. amicaal naast elkaar staan.⁶

(b) Sevinger wist van wie hij donaties ontving

Sevinger verklaart dat hij geen idee had van wie hij donaties kreeg. Wij zeggen niet dat Sevinger op de hoogte was van alle donaties. Maar zeker wel van de substantiële donaties die hij kreeg van Harms en Pristine Estates. Daarvoor waren de bedragen voor de donaties te groot (respectievelijk AWG 92.500 en AWG 40.000) en de timing van de donaties te opvallend. Nog los van het feit dat Harms aangeeft na gebeld te zijn namens Sevinger voor aanvullende donaties.

(c) “Dir DIP, dezerzijds akkoord, gaarne uw medewerking” is een instructie aan de DIP

Tijdens het onderzoek is gebleken dat aanvragen die op het bureau van Sevinger terechtkomen, door Sevinger worden doorgestuurd met de handgeschreven notitie “*Dir DIP, dezerzijds akkoord, gaarne uw medewerking*” (of vergelijkbare teksten). Wij zien dit als een instructie tot uitvoering aan de DIP. Dit volgt zowel uit de verklaringen van getuigen bij de DIP (voornamelijk Abath), als de machtsverhouding tussen de DIP en minister Sevinger. De instructies werden daarbij ook daadwerkelijk uitgevoerd. Dit met de opmerking dat het voor de bewezenverklaring niet van belang is dat de DIP niet kon afwijken van deze instructie (iets wat Abath nadrukkelijk verklaart overigens). Het doorgeleiden van de aanvragen is per definitie aan te merken als een voorkeursbehandeling.

Met deze algemene beschouwingen in het achterhoofd willen wij de verschillende zaaksdossiers bespreken.

4. ZAAKSDOSSIER ELENATH (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)

Elenath is in tijd het eerste bedrijf in het onderzoek Avestrus waarbij Arends betrokken is. Arends, Richardson, Every, Abath en Sevinger worden in deze casus oplichting verweten. Voor Arends en Richardson komt daar nog valsheid in geschrift bij. Voor Every, Abath en Sevinger valt deze zaak ook onder hun ambtsmisbruik. Hoe zit zaaksdossier Elenath in elkaar?

De eerste aanvraagbrief voor het perceelnummer 3867 is van Elenath van 13 februari 2013 ondertekend door J. Franken, als directeur van Elenath. Franken geeft aan dat hij de brief op verzoek van Arends heeft ondertekend. Zij had hem aangegeven dat er nieuw beleid was en vertelde Franken hoe het proces moest gaan. Volgens Franken⁷ zou het ook geen zin hebben om een verzoekbrief in te dienen bij de DIP want dan kom je niet verder. Dat kunnen we zo langzamerhand wel vaststellen.

⁶ Zie <https://www.youtube.com/watch?v=o3XLGZzcZRI>.

⁷ Zie verklaringen Franken (Persoonsdossier, map 3, p. 1164).

Arends ging het verzoek indienen omdat zij de contacten had met Sevinger. Hij had zelf geen toegang tot Sevinger, aldus Franken. Arends moest het proces ook wel via Sevinger doen, want als zij de normale weg via de DIP zou volgen, waarbij je aan allerlei voorwaarden moet voldoen voor een aanvraag, dan zou zij ook niet in staat geweest zijn om daaraan te voldoen. Vandaar dat zij direct naar het bureau van de minister is gegaan. Arends had immers geen enkele ervaring met het ontwikkelen van een project en had ook het kapitaal niet daarvoor, aldus Franken.

Het bedrijf Elenath wordt vervolgens op 2 mei 2013 opgericht door Franken. Dit is enkele maanden na de datum van de eerste aanvraagbrief. Activiteiten in Elenath, los van een aanvraagbrief voor een terrein, zijn er niet. Op 22 januari 2014 worden de aandelen overgedragen aan Arends.⁸ Arends is vanaf dat moment ook als aandeelhouder betrokken in Elenath.

Op 10 maart 2014, dus ruim een jaar later en op het moment dat Arends alle aandelen in bezit heeft, wordt de eerdergenoemde aanvraagbrief van februari 2013 ingediend bij het bureau van de minister. Deze brief is rechtstreeks bij het bureau van de minister ingediend⁹ en nog op dezelfde dag geeft Sevinger akkoord voor deze aanvraag. Er is echter geen documentatie bij de DIP aangetroffen waaruit blijkt dat er gevolg is gegeven aan deze aanvraagbrief van Franken. Niet duidelijk is waarom er geen gevolg aan is gegeven. Was dat omdat Franken nog onder de brief stond?

In augustus 2014 legt Franken zijn directeurschap van Elenath neer en dan lijkt er meer vaart te komen in het proces. Richardson wordt als directeur van Elenath aangesteld. Een bijzondere directeurswissel want Franken is een aannemer met jarenlange ervaring op het gebied van het ontwikkelen van projecten, maar wordt ingewisseld voor Richardson die geen enkele ervaring heeft op het gebied van het ontwikkelen van projecten. Vreemd want volgens Arends was zij juist van plan om een project te gaan ontwikkelen. Een beetje ervaring daarmee zou dus wel handig zijn. Zelf heeft ze die immers niet. Maar Richardson is niet alleen naar voren geschoven als directeur om een beetje ervaring op te doen, Arends wilde zelf niet als directeur optreden. Ze heeft een politieke kleur waar ze last van zou kunnen hebben. Let wel niet last van Sevinger bij het verkrijgen van een erfpacht. Daar werkte het juist in haar voordeel. Maar last van de pers en de beeldvorming over haar persoon als zou blijken dat zij te veel erfpachten op haar naam zou krijgen. Iets waar volgens Every al veel over geklaagd werd.

In de tijd die volgt op de directeurswissel is Arends naar eigen zeggen bezig met het zoeken van investeerders voor haar project. Of er met investeerders is gesproken en wie dat dan zouden zijn, wordt door Arends niet verhelderd. Ook directeur van het bedrijf, Richardson, kan daar weinig over verklaren. Zij geeft aan dat zij bezig was met de directeurszaken, zoals het brengen van brieven naar de bank en het aannemen van de telefoon. In hoeverre dat tot projectontwikkeling zou moeten leiden, blijft onduidelijk. Getuigen die in het dossier voorkomen hebben geen van allen ooit met Richardson gesproken. Kortom we zitten in deze fase nog steeds met een lege vennootschap die geen enkele activiteit heeft. In ieder geval zeker geen activiteit om tot het ontwikkelen van een project over te gaan. De enige activiteit die er

⁸ Volgens de SPA, persoonsdossier, map 1, p 398, voor een bedrag van AWG 10.000,-. Volgens Franken, PD, map 3, p. 1161 voor een bedrag van AWG 50.000,- .

⁹ Dat blijkt uit het feit dat er geen stempels van de BID en DIP op de brief staan. Ook is deze aanvraagbrief niet aangetroffen bij de huiszoeking bij de DIP. Hetgeen wel zo zou zijn geweest als de aanvraagbrief via de 'gewone' weg bij de DIP was ingediend

te zien is, is dat Arends in deze tijd (september 2014) in plaats van het zoeken naar investeerders, bezig is om de aandelen in Elenath weer door te verkopen, waarbij zij het voordoet dat het bedrijf reeds in het bezit is van een optie op een erfpacht.

Allereerst is daar Bareno. Hij verklaart¹⁰ dat Arends had aangegeven dat zij familierreinen in bezit had die zij wilde verkopen. Om deze samenwerking en hulp van Bareno vast te leggen was door hem in september 2014 een concept "Finder Fee Agreement" opgesteld en in november 2014 een concept "Arrangement Fee Agreement".¹¹ De inhoud van deze overeenkomsten is volgens Bareno afgestemd met Arends. In deze conceptovereenkomsten is reeds verwerkt dat het bedrijf Elenath een optierecht op het perceel met nummer 3867 door het Land Aruba is gegund. Iets wat op dat moment dus nog niet zo is, maar kennelijk is Arends er genoeg van verzekerd dat zij deze wel gaat krijgen middels haar contacten met het bureau van de minister. Daaronder bevindt zich Every waar zij tot vervelens toe bij bleef aandringen. De samenwerking tussen Bareno en Arends is uiteindelijk niet verder gegaan.

Arends wedt echter op meerdere paarden. Op 7 oktober 2014 wordt een non-disclosure agreement¹² gesloten tussen Elenath, ondertekend door Richardson en Arends enerzijds en Van Heusden anderzijds die zich richt op een aandelenoverdracht. In deze overeenkomst wordt gesproken over de optie die Elenath door het land gegund zou zijn op perceel 3867. Een optie die Elenath zoals hiervoor gezegd op dat moment dus niet heeft.

Opmerkelijk is dat door Van Heusden in juni 2013 zelf ook al een aanvraagformulier voor precies hetzelfde perceelnummer is ingediend bij de DIP, maar daar is nooit wat mee gebeurd. Ook met zijn aanvraagbrief bij de minister van april 2014 is niets gebeurd. Dat zou volgens het beleid wel gemoeten hebben¹³. Daarin staat vermeld dat een verzoek volgens het fifo-systeem in behandeling zal worden genomen. Voor Van Heusden geldt dat kennelijk niet. Zo blijkt maar weer dat aanvragen bij de DIP weinig zinvol is en dat via de minister zinvol is als je de juiste mensen kent. Want de aanvraagbrief van Van Heusden aan de minister is ook nooit verder gekomen. Abath verklaart ter zitting ook dat het zin heeft om via de minister te gaan. Als er dan een akkoord wordt gezet dan gaat hij ermee aan de slag. Ook al liggen er aanvragen die al langer geleden bij zijn DIP zijn ingediend nog te wachten op antwoord.

Van Heusden verklaart¹⁴ over de genoemde overeenkomst dat hij op zoek was naar een terrein aan de Sasakiweg en dat hij te horen had gekregen dat Elenath dit terrein in de aanbieding had, vandaar dat hij deze overeenkomst met Arends heeft gesloten. De koop is uiteindelijk niet doorgegaan omdat de prijs, rond de AWG 500.000, die door Arends werd gevraagd te hoog was, maar ook omdat de ontwikkeling van het terrein niet kon zoals hij voor ogen had. Iets wat hij niet van Arends, Richardson of de advocaat van Arends hoorde, maar waar hij zelf achter kwam. Arends en haar advocaat waren alleen bezig met het snel

¹⁰ Zie getuigenverklaring Bareno (Getuigendossier, map 1, p. 99 e.v.).

¹¹ Zie Zaaksdossier Elenath, p. 101 en 102.

¹² Zie Non-disclosureagreement d.d. 7 oktober 2014, tussen Elenath en Van Heusden (Persoonsdossier, map 1, p. 424 e.v.).

¹³ Brochure DIP, optie ten behoeve van projecten voor commerciële, toeristische en industriële doeleinden, (zaaksdossier Elenath p. 68).

¹⁴Zie verklaring Van Heusden (getuigendossier, map 2, p. 1007 e.v.).

verkopen van de aandelen en het benadrukken bij Van Heusden dat hij vaart moest maken omdat er nog andere potentiële kopers waren. Van Heusden had een termijn van twee maanden gekregen van de advocaat van Arends voor het definitief maken van de aandelenaankoop. Van een gezamenlijk optrekken door Arends met Van Heusden voor het ontwikkelen van een project is geen enkele sprake.

Uit genoemde (concept) overeenkomsten die met verschillende partijen zijn opgesteld dan wel besproken, blijkt eens te meer dat de intenties van Arends enkel waren om de aandelen van Elenath te verkopen, niet het zoeken van investeerders die samen met haar een terrein zouden willen ontwikkelen. Daartegenover staat dat voor de kopende partij de aandelen van Arends enkel interessant zijn vanwege de optie die wordt verkocht die in Elenath zit, althans een optie waarvan Arends op dat moment voordoet dat Elenath daar al beschikking over heeft. De waarde van de aandelen in Elenath en de koop daarvan is dan ook geheel gebaseerd op de erfpachtverkrijging van het terrein. Verder was Elenath immers een lege huls en voor niemand aantrekkelijk.

De ontkenning van Arends dat zij in het najaar van 2014 al van plan was om haar aandelen te verkopen moet toch ook voor haar tegen beter weten in zijn. Haar verklaring dat ze op dat moment nog steeds op zoek zou zijn naar investeerders is dan ook volstrekt ongeloofwaardig.

Ondanks dat er vanuit Arends en Richardson klaarblijkelijk geen enkele intentie is om een project te ontwikkelen, worden er, aan de hand van een door Every verstrekt concept, nieuwe aanvraagbrieven van Elenath (ondertekend door Richardson als directeur van Elenath) ingediend voor het perceel 3867. Deze brieven kunnen worden aangemerkt als ‘valse’ brieven dat wil zeggen brieven waarbij sprake is van valsheid in geschrift. De aanvraagbrief voor een terrein zou er op gericht moeten zijn om een erfpacht te verkrijgen voor een terrein dat je zelf wil ontwikkelen. Speculeren met terreinen is immers wat door iedereen bij de DIP en het bureau van de minister wordt afgekeurd. Als je niet zelf wil ontwikkelen maar je doet dat wel zo voor in de aanvraagbrieven, dan zijn dat valse aanvraagbrieven, waarin onjuiste informatie staat.

Op een aanvraagbrief¹⁵ die op 11 november 2014 rechtstreeks is ingediend bij het bureau van de minister wordt op dezelfde dag een akkoord gezet door Sevinger. Dat wil zeggen: Every heeft, zoals door hem verklaard, de opmerking “akkoord conform gaarne uw medewerking” in overleg met Sevinger op de aanvraagbrief gezet en Sevinger heeft vervolgens ondertekend. Every en Sevinger hebben dus contact gehad over deze aanvraagbrief. Every wist dat deze aanvraagbrief van Arends was (het bedrijf Elenath kende hij verder niet) en Every heeft dit met Sevinger besproken. Kortom iedereen wist hoe het zat. Daarnaast is er een aanvraagbrief die op 29 december 2014¹⁶ door Sevinger werd ontvangen en dezelfde dag werd geaccordeerd.

¹⁵ Zie de aanvraagbrief Elenath d.d. 15 maart 2014 ondertekend door Richardson die toen nog geen directeur was. Geen stempels Bid en DIP dus rechtstreeks bij de minister ingediend. Deze brief is alleen bij de zoeking bij Arends aangetroffen en niet bij de zoeking bij de DIP (Persoonsdossier, map 1, p. 430).

¹⁶ Zie de aanvraagbrief Elenath d.d. 15 november 2014 ondertekend door Richardson. Geen stempels Bid en DIP dus rechtstreeks bij de minister ingediend. Deze brief is alleen bij de zoeking bij Arends aangetroffen en niet bij de zoeking bij de DIP (Persoonsdossier, map 1, p. 431).

Duidelijk is dat deze brieven niet voldoen aan de voorwaarden die staan in het beleid van de DIP. Er is geen beschrijving van het project, geen inzage in financiering, niets. Desondanks krijgen deze brieven een akkoord van de minister en gaat Abath ermee aan de slag.

Na het akkoord van Sevinger volgt op 14 januari 2015 nog een verzoekbrief van Every aan Abath om het terrein van 3867 te wijzigen in 3866.¹⁷ De wijziging van het terrein zal ermee te maken hebben dat het terrein dat Arends heeft aangevraagd kort daarvoor al was vergeven aan haar broer, dus Arends moest iets anders krijgen en daar werd zij door het bureau van de minister mee geholpen. Every en Arends hebben in deze tijd veelvuldig telefonisch contact met elkaar. Ook Every en Abath hebben contact met elkaar.¹⁸

Every verklaart daarover dat de wijziging waarschijnlijk op instructie van Sevinger was. Dat volgt ook uit de brief van Abath van 22 januari 2015¹⁹, waarin hij schrijft dat Sevinger hem op 29 december 2014 heeft geïnstrueerd om Elenath de mogelijkheid te bieden tot het realiseren van haar plannen om een project te ontwikkelen op het perceel 3866. Deze instructie van Sevinger heeft Abath ook nog eens expliciet vermeld in de MB (de ministeriele beschikking) die op 27 januari 2015 door Sevinger is ondertekend. Iets dat niet in elke MB staat.

De stukken zijn daarnaast van een spoedstempel voorzien. Over de reden waarom er spoed op deze brief is gekomen wordt vanuit de verdachten geen duidelijkheid gegeven. Wat we wel weten is dat Arends de enige is die spoed heeft bij het snel verkrijgen van een MB voor de optie. Zij is immers druk met het verkopen van haar aandelen en daarvoor zal zij de optie nodig hebben. Zonder die optie zijn de vennootschap en daarmee de aandelen van Arends namelijk niets waard.

De verzochte spoed wordt in ieder geval ook geleverd. Het akkoord is er binnen een mum van tijd en evenzo snel stuurt Every een e-mail aan Arends met daarin de MB en de tekst "Voila Madame". Een mail die volgens Every waarschijnlijk in opdracht van Sevinger is gestuurd.

Kijkend naar deze gang van zaken kan geconcludeerd worden dat in november/ december 2014 aanvragen zonder onderbouwing worden ingediend maar desondanks met de nodige spoed in behandeling worden genomen. Stukken achter de aanvragen en het verzoek om wijziging ontbreken. Nergens blijkt uit dat voor een van de terreinen aan de voorwaarden voor het verlenen van een optie zoals in de brochure van de DIP vermeld, wordt voldaan. Maar het maakt kennelijk ook helemaal niet uit wat Arends en Richardson verzoeken, want uiteindelijk krijgen ze toch wel iets. In de aanvraagbrieven, gaat het nog om een erfpacht voor commerciële doeleinden met luxeappartementen, maar ze krijgen een kantoor-/bedrijfspan. Dus samenvattend wordt een ander perceel toegekend dan werd verzocht, heeft dit perceel een andere bestemming dan waarom werd verzocht en was er geen enkele onderbouwing of plan verstrekt ter onderbouwing van dit alles. Op deze manier wordt het beleid van de DIP wel heel erg tot een wassen neus

¹⁷ Zie verzoek tot intrekking en wijziging d.d. 14 januari 2014, ondertekend door Every (Persoonsdossier, map 1, p. 432).

¹⁸ Every en Abath hadden tussen 12 en 15 januari 2015 diverse telefonische contacten.

¹⁹ Zie brief Abath aanbieden concept optiebeschikking d.d. 22 januari 2015 (Persoonsdossier, map 1, p. 433).

gemaakt. De DIP en het bureau van de minister gaan er in ieder geval vrij argeloos mee om als het om Arends en Richardson gaat.

Kort na het opstellen van de MB wordt deze door Richardson bij het Bureau Interne Diensten (hierna **BID**) opgehaald en diezelfde dag wordt er door Lerma Rios een bedrag van AWG 10.000²⁰ op de rekening van Arends gestort als aanbetaling op een factuur. Vervolgens wordt op 30 januari 2015 een *Share Purchase Agreement* (hierna **SPA**)²¹ gesloten tussen Arends aan Lerma Rios waarin de 100 aandelen van Elenath voor een bedrag van AWG 555.000,- worden overgedragen²². Bij deze SPA is een kopie van een MB²³ tot verlening van de optie van de erfpacht gevoegd. Deze MB is niet voorzien van de leges, zegels of een dienststempel van DIP. Dat kon ook nog niet op dat moment omdat de kosten en leges nog niet zijn betaald. Het zal dus de MB zijn die Arends alvast van Every had gekregen. Enkele dagen na de verkoop van de aandelen stort Lerma Rios een bedrag van AWG 480.000,- op de rekening van Arends en dezelfde dag treedt Richardson terug als directeur van Elenath.

En zo komt er een einde aan de betrokkenheid van Arends en Richardson bij de vennootschap Elenath. Een betrokkenheid die voor Arends een jaar en voor Richardson nog geen half jaar heeft geduurd en die op geen enkel moment heeft bestaan uit het daadwerkelijk uitvoeren van projectontwikkeling op terreinen of ook maar de intentie daartoe. De vennootschap was leeg en de interesse om een project te ontwikkelen was net zo leeg. Arends had deze vennootschap alleen nodig voor het verkrijgen van een erfpacht, omdat dat nou eenmaal makkelijker via een vennootschap te regelen was en zo kon ze haar naam buiten schot houden. Via een vennootschap was het ook de enige manier om snel winst te kunnen maken met de optie. En dat is haar gelukt.

De grove winst kon Arends realiseren doordat zij goede contacten had bij het bureau van de minister en daardoor binnen no time een optie op een erfpacht wist te regelen. Ze viel Every en Sevinger lastig met haar verzoeken. Er zijn daartoe de nodige contacten vast te stellen. Haar verzoek kon zonder een gedegen onderbouwing worden ingediend. Haar aanvragen voldeden niet aan de beleidsregels die de DIP in dit kader had opgesteld. Sevinger, Every en Abath hebben zonder toetsing aan beleid, oprechte intenties of kritische blik, maar met de verzochte spoed gedaan wat nodig was om Arends en Richardson te verschaffen wat zij nodig hadden. Iets wat voor anderen niet haalbaar is en al zeker niet binnen deze tijd. Iets wat Abath ook weet. Het was immers zijn DIP waar de vele aanvragen lagen te wachten die nooit een reactie kregen. Desondanks leidde hij de aanvraag van Arends en de verzoeken van Every en Sevinger in dit verband moeiteloos door het proces.

Conclusie zaaksdossier Elenath

Er is op basis van het vorenstaande sprake van een samenweefsel van verdichtsels en listige kunstgrepen. De verdachten namen daarnaast een betrouwbare hoedanigheid (minister, overheidsambtenaar, projectontwikkelaar) aan, die leidde tot een voorkeursbehandeling van Arends waarbij het land bewogen

²⁰Zie Persoonsdossier, map 1, p. 440, overschrijving

²¹ Zie, SPA tussen Arends en Lerma Rios d.d. 30 januari 2015 (Persoonsdossier, map 1, p. 441).

²² Van de koopprijs is AWG 65.000,- contant betaald aan Arends.

²³ Zie MB d.d. 27 januari 2015 optie erfpacht aan Elenath zonder stempels of zegels (persoonsdossier, map 1, p. 580 e.v.).

werd tot afgifte van de optie aan Arends waardoor zij in korte tijd een flinke winst kon maken met de verkoop van de aandelen zonder ooit de intentie te hebben gehad om zelf te ontwikkelen.

Het gaat in deze zaak om verschillende oplichtingsmiddelen hetgeen volgens de Hoge Raad²⁴ geen beletsel is voor de bewezenverklaring. Oplichtingsmiddelen kunnen betrekking hebben op gedragingen die niet altijd scherp van elkaar te onderscheiden zijn. Er kunnen zich gevallen voordoen waarin hetzelfde gedrag van de verdachte meebrengt dat meerdere oplichtingsmiddelen worden tenlastegelegd en bewezen worden verklaard. De rechter hoeft niet te kiezen uit die oplichtingsmiddelen omdat die keuze voor de strafrechtelijke betekenis van het bewezenverklaarde niet van belang is.

Bij de strafbaarstelling van oplichting gaat het er voorts niet slechts om dat het vertrouwen wordt beschermd tegen vermogensnadeel dat een ander door de oplichting lijdt, maar ook meer algemeen het vertrouwen dat het publiek ten behoeve van het maatschappelijk en economisch verkeer tot op zekere hoogte mag stellen in de oprechtheid waarmee anderen aan dit verkeer deelnemen.

In de onderhavige zaak is te zien dat de gedragingen van verdachten tot diverse oplichtingsmiddelen leiden. Bekend is dat Arends een bekende is van Sevinger en nauwe contacten had met Every. Uit het voorgaande blijkt dat Sevinger, Every en Abath het voor het zeggen hebben als het gaat over de uitgifte van terreinen en dat zij daar allemaal een rol in hebben of hebben gespeeld. Ieders rol is ook van belang om het geheel te kunnen bewerkstelligen. De nauwe en bewuste samenwerking tussen deze personen is daarmee ook gegeven.

Hoe de samenwerking was tussen Sevinger, Every en Abath is ook te lezen in de verklaring van Tsu, die een tijdje in het managementteam van de DIP heeft gewerkt. Hij verklaart dat hij Every en Abath als zijn meerdere zag. Every zette druk om bepaalde adviezen te schrijven. Als Tsu geen positief advies zou schrijven dan zou Abath dat doen of zette Abath Tsu onder druk om bepaalde adviezen te schrijven. Abath en Every zaten op een hoog niveau en konden zelf adviezen schrijven voor de minister. Abath had zijn eigen kantoor en betrok geen andere medewerkers van de DIP in sommige zaken. Pas later werd dan duidelijk welke terreinen waren verstrekt.

Door de verdediging is naar voren gebracht dat de voorwaarden in het beleid van de DIP voor het verkrijgen van een optie niet al te strikt werden gehanteerd. Ook in het verleden niet. Maar ook als daarvan uitgegaan wordt, maakt dat het in onderhavige zaken niet anders. Feit blijft dat de DIP beleid heeft over hoe een optie en daarna de erfpacht verlening zou moeten gaan. En feit blijft dat Arends en Richardson daar met hun aanvragen niet aan voldeden. Maar belangrijker, de regels zouden moeten waarborgen dat alleen personen met oprechte en serieuze intenties voor het ontwikkelen van een project een erfpacht zouden krijgen en dat er niet gespeculeerd zou worden met terreinen. Dat zou toch ook de ondergrens van de beoordeling van een aanvraag moeten zijn. Maar de intentie om zelf te ontwikkelen had Arends niet. Op geen enkel moment. De intentie om te speculeren des te meer. Maar ondanks de intenties van Arends hebben Sevinger, Every en Abath haar aanvraag in behandeling genomen en haar een voorkeursbehandeling gegeven voor het verkrijgen van de optie op een erfpacht. Zij kon dit omdat ze

²⁴ Zie arrest Hoge Raad d.d. 20 december 2016 (ECLI:NL:2016:2889).

de juiste contacten had. Anderen kregen deze behandeling niet. Personen die oprechte intenties hadden worden op deze manier gedwongen dure aandelenaankopen in lege vennootschappen te doen om een (optie op een) erfpacht te kunnen verkrijgen. Want zelf aanvragen had geen zin. Het vertrouwen dat het publiek mag stellen in de oprechtheid waarmee anderen aan het maatschappelijk en economisch verkeer deelnemen is hiermee ernstig geschaad. En dit klemmt des te meer nu het hier gaat om overheidsfunctionarissen, waarvan juist mag worden verwacht dat zij betrouwbaar en transparant optreden zodat het volk kan vertrouwen op deze overheid. De oplichting is voor Arends, Sevinger, Every en Abath bewezen.

Ook voor Richardson is deze oplichting bewezen. Zij had duidelijk weet van de vennootschap en de inhoud daarvan of beter gezegd, de leegheid daarvan. Ze is directeur gemaakt door haar moeder omdat deze naar eigen zeggen niet te veel met haar naam op de voorgrond wilde staan in. Richardson was daarmee bekend. Zij heeft daarmee bewust haar moeder afgeschermd en de positie van directeur ingenomen. Zonder dat zij enige ervaring had op het gebied van projectontwikkeling. Ze heeft als directeur haar handtekeningen geplaatst onder de nodige formulieren en aanvraagbrieven en heeft stukken weggebracht en opgehaald. Zij wist dat Elenath aanvragen deed voor terreinen en heeft nooit enige actie ondernomen om daar ook daadwerkelijk mee aan de slag te gaan. Met al deze wetenschap heeft Richardson bewust de aanmerkelijke kans aanvaard dat de tenlastegelegde feiten zouden worden gepleegd. De rol die zij heeft vervuld kan in samenwerking met haar moeder worden aangemerkt als een nauwe en bewuste samenwerking die om die reden als medeplegen kan worden geduid.

Aan Arends en Richardson is tevens valsheid in geschrift ten laste gelegd. Zoals hiervoor reeds genoemd hebben Arends en Richardson hun aanvraagbrieven van Elenath bij Sevinger en Every ingediend om een stuk erfpacht op een terrein te krijgen. Deze aanvraagbrief kan worden aangemerkt als een geschrift dat tot bewijs van enig feit dient.²⁵ Deze aanvraagbrief is immers een noodzakelijk stuk om tot een erfpachtverrijking te komen. Arends en Richardson hebben de aanvraagbrieven gebruikt om valselijk de indruk te wekken dat zij middels het bedrijf Elenath een erfpacht wilden krijgen, omdat zij zelf een terrein wilden ontwikkelen. Deze intentie hebben zij nimmer gehad. Daarmee kan worden bewezen dat zij valselijk gebruikt hebben gemaakt van deze aanvraagbrieven door deze aan de DIP en Sevinger voor te leggen

Voor Sevinger, Every en Abath kan op grond van vorenstaande handelingen ook bewezen worden dat zij met hun handelen hun ambt hebben misbruikt. Daarover later meer.

5. ZAAKSDOSSIER DESHAUN (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)

Na het succesvol binnenhalen van een forse winst heeft Arends duidelijk de smaak te pakken en gaat zij een half jaar later alweer aan de slag met de vennootschap Deshaun. Nog voor de vennootschap op 30 september 2015 wordt opgericht, wordt door de directeur van Deshaun, Winterdal, bij brief van 20 augustus 2015 een aanvraag ingediend voor een terrein te Wayaca. Deze aanvraag kwam volgens de stempels zelfs al (op 7 augustus 2015) voor de datum van de brief het kantoor bij Sevinger binnen. Arends

²⁵ Zie arrest Hoge Raad 10 januari 1984, (NJ 1984, 406 en ECLI:NL:PHR:1984:AC1210).

is na oprichting de enig aandeelhouder van het bedrijf en Winterdal staat dan als directeur ingeschreven. Winterdal weet daar zelf overigens maar vrij weinig van. Ze hoefde alleen haar handtekening te zetten.

Met de aanvraagbrief wordt wederom de valse indruk gewekt dat de aanvragers zelf een terrein willen ontwikkelen. Vals want we weten dat Arends niets doet aan projectontwikkeling. Winterdal in ieder geval zeker niet.

De aanvraag ziet op terrein met bestemming commerciële doeleinden. Volgens de aanvraag zal op een later moment nog een gedetailleerd businessplan en een schetsontwerp worden ingediend. Iets dat zou kunnen duiden op serieuze intenties van de aanvragers, maar het is nog niet bijgevoegd. Dat dat er niet is, wordt kennelijk niet relevant gevonden door Sevinger want hij zet zijn handtekening met akkoord op de aanvraag en stuurt deze door naar de DIP. En om het toch nog maar eens te benoemen, dat is op zijn minst opmerkelijk want het was Sevinger zelf die in zijn derde verhoor bij de LR verklaarde dat mensen niet alleen voor een stuk terrein kunnen vragen zonder dit toe te lichten. Er zou op zijn minst een omschrijving moeten worden gegeven van het te bouwen project. Dat komt overeen met wat in het beleid van de DIP staat over waar een aanvraag aan moet voldoen. Maar ondanks dat de aanvraag daar niet aan voldoet, wordt deze aanvraag geaccordeerd en doorgestuurd. In voorrang op alle andere aanvragen die wachten bij de DIP.

De DIP gaat er vervolgens mee aan de slag. Dat is wat Abath namelijk doet met aanvragen die met een akkoord van de minister bij hem komen. Op 30 oktober 2015 wordt door middel van een door Sevinger ondertekend MB²⁶ een optierecht verleend op een tweetal domeingronden met de kadastrale nummers 2312 en 2314. Opvallend is dat twee terreinen werden verkregen terwijl er slechts een was aangevraagd. Wederom wordt aan een bedrijf van Arends meer toegekend dan waar om is gevraagd. Op zitting is uitgelegd dat we daar niet zo zwaar aan moeten tillen omdat het kleine terreinen zijn die dicht bij elkaar liggen en het allemaal niet zo onlogisch is. Maar onlogisch blijft het wel. Het feit blijft dat er dan nog niets bekend is over wat aanvragers willen gaan ontwikkelen op dat stuk grond. Er is geen schetsontwerp, geen bouwtekening, geen idee van hoe groot dat project dan zou worden en niet eens een omschrijving van wat er ontwikkeld zou worden. Dus waarom zouden ze twee terreinen nodig hebben? Ook al zijn het kleine.

Door Abath wordt in zijn schrijven aan Sevinger, waarbij Abath de concept MB aan Sevinger aanbiedt, gerefereerd aan een gesprek met Winterdal dat in dit kader zou zijn gevoerd. In dit gesprek zou Winterdal het verzoek nader hebben gespecificeerd en het zou gaan om een complex met appartementen en winkels. Echter geeft Abath aan dat hij nimmer met Winterdal gesproken heeft. Dat komt overeen met de verklaring van Winterdal die ook zegt nooit met Abath of iemand anders van de DIP gesproken te hebben. Dat Winterdal niemand heeft gesproken en geen idee had van wat het plan was met het aangevraagde terrein, acht het OM aannemelijk. Zij was immers niet degene die de kar trok bij Deshaun; dat was Arends. Abath verklaart in zijn zesde verhoor bij de LR dat hij zich nog heeft afgevraagd hoe het kon dat iemand als Winterdal een terrein kon aanvragen. Hij had dit zelfs nog met Sevinger besproken.

²⁶Zie Ministeriele beschikking tot verlening optierecht aan Deshaun d.d. 30 oktober 2015 (Persoonsdossier, map 1, p. 470).

Maar daar is geen vervolg op gegeven. Het was natuurlijk ook niet Winterdal die het terrein nodig had, dat was Arends.

De informatie over wat er ontwikkeld zou worden, zou dan van Arends moeten zijn gekomen. Dat zou kunnen want zij is degene die contacten heeft met Sevinger en andere betrokkenen bij de overheid. Andere personen die handelden namens Deshaun in het kader van deze aanvraag waren er ook niet. Of er is geen informatie geweest en er wordt voorgedaan in de brief of er uitleg is gegeven over het te ontwikkelen project om de schijn naar de buitenwereld te wekken dat het allemaal volgens de regels gaat. Winterdal werd dan in de brief genoemd omdat Arends buiten beeld moest blijven. Het kan allemaal maar het wordt niet duidelijk.

Maar hoe het ook is gegaan, in alle gevallen kan de conclusie worden getrokken dat Arends wederom een voorkeursbehandeling heeft gekregen. Wederom kan zij een niet onderbouwde aanvraag doen, die niet voldoet aan de voorwaarden van de DIP voor het verkrijgen van een optie en wederom krijgt zij meteen een MB op een aanvraag terwijl anderen wachten en wederom krijgt zij meer dan is gevraagd. En vervolgens wordt deze aanvraag ook nog eens met spoed behandeld.

Het begeleidend schrijven bij de concept MB wordt namelijk van een spoedstempel voorzien. De vaart moet er weer in blijven en daar helpen Sevinger en Abath bij, want een van hen moet de spoedstempel hebben geplaatst (Arends kan dat niet doen) en zij zijn ook degenen die verantwoordelijk zijn voor het proces en degenen die het proces in gang zetten en houden. Het enige dat Arends kan doen is de spoed benadrukken en de druk erop houden. Dat Arends spoed heeft, is duidelijk, want volgens Lin zijn in juni 2015 de onderhandelingen voor de verkoop van de aandelen in Deshaun al gestart. Dat is dus maanden voordat de aanvraag voor de optie wordt gedaan door Deshaun en zelfs maanden voordat Deshaun zelfs maar is opgericht. En ook hier gaat het weer om de zoektocht naar personen die de aandelen willen kopen en niet om investeerders zoals Arends wil doen geloven. Hieruit kan al afgeleid worden dat er voor Arends ook met het bedrijf Deshaun nooit enige intentie is geweest om een terrein te ontwikkelen.

Dat de onderhandelingen voor de verkoop van de aandelen waar Lin over verklaart, daadwerkelijk begonnen waren blijkt onder meer uit verklaring van Henriquez²⁷. Hij verklaart dat Lin aan hem en zijn zakenpartner Porco Gallina in september/ oktober 2015 het bedrijf Deshaun heeft gepresenteerd en dat het bedrijf een optie had op een terrein bij de luchthaven. Een optie die Deshaun overigens nog niet had, maar waarvan Arends uiteraard wist dat het voor haar geen moeite zou zijn om die te krijgen. Het zou dan gaan om de aandelenoverdracht van het bedrijf. Een aandelenoverdracht die, zoals we weten, enkel interessant was voor de kopers van de aandelen vanwege de optie die Arends voordeed te hebben en wist te verkrijgen. En dit zomaar verkrijgen van een optie is niet voor iedereen weggelegd zoals we weten.

De onderhandelingen zijn terug te vinden in de stukken. Er zijn e-mails tussen Lin en Henriquez van 22 oktober 2015 waarbij wordt onderhandeld over de prijs van de aandelen. En dit is dus ook de reden van de spoed die Arends had bij het verkrijgen van een MB. Ze is namelijk haar aandelen al aan het verkopen en de kopers willen zekerheid dat die optie en het erfpacht ook echt gaan komen. Lin verklaart daarover

²⁷Zie getuigenverklaring Henriquez (getuigendossier map 2 p. 836 e.v.).

dat de kopers documentatie wilden van de optie, omdat zij anders geen koop zouden sluiten. Arends moet die documenten regelen, legt de druk erop en Abath en Sevinger handelen ernaar. Alles gaat er in een rap tempo door en het beleid van hun eigen DIP wordt door Sevinger en Abath met gemak naast zich neergelegd.

De onderhandelingen leiden uiteindelijk tot een overeenkomst van aandelenoverdracht op 11 november 2015²⁸ tussen Arends enerzijds en Porco Gallina anderzijds waarbij de aandelen in Deshaun aan laatstgenoemde worden overgedragen voor een bedrag van AWG 356.000. Feitelijk zijn er nog geen twee weken verstreken nadat Sevinger en Abath de stukken voor de MB hebben uitgewisseld waarbij Sevinger de MB heeft ondertekend.

Het koopbedrag van de aandelen is gebaseerd op de waarde van de terreinen, want Deshaun is verder een lege vennootschap. Kopers zijn dus bereid een fiks bedrag te betalen voor de aandelen in een leeg bedrijf. Het is duidelijk dat het zelf verkrijgen van een erfpacht voor de kopers vrijwel onmogelijk is. Het is immers volstrekt niet logisch om een dergelijk bedrag te betalen voor aandelen in een vennootschap, als je zelf ook door middel van een eenvoudig briefje, waarbij geen enkele onderbouwing of plan gevoegd hoeft te worden, gratis binnen een dag een optie zou kunnen regelen. Te meer als je bedenkt dat deze kopers personen zijn die wel in staat zijn en ook de intentie hebben om daadwerkelijk een terrein te ontwikkelen. Juist zij zouden een positief akkoord van Sevinger moeten krijgen en een DIP die voor hen aan de slag gaat. Juist zij zouden zich niet hoeven te begeven op de markt van aandelenoverdrachten van lege vennootschappen van vrienden en bekenden van de minister of te wel de markt waarin gespeculeerd wordt met terreinen. Maar zij moeten dat wel. Ze hebben geen ingang bij de DIP of de minister en staan in de wacht.

Terug naar Deshaun, zoals gezegd wilden de kopers zekerheid dat de optie ook was verkregen en dat het erfpacht uiteindelijk ook echt zou worden verkregen. In de overeenkomst van aandelenoverdracht is vermeld dat Deshaun het optierecht op het terrein in Wayaca heeft verkregen en bij de overeenkomst is ook een kopie van de MB ondertekend door Sevinger op 30 oktober 2015 gevoegd waarbij het optierecht op de terreinen is verleend. Deze MB is overigens niet voorzien van de zegels voor de leges en er zat geen stempel van de DIP op. Arends was dus in bezit van een (concept) MB voordat deze bij de DIP was geweest. Een "echte" MB (met stempels en leges) kan zij ook niet hebben want dit kan pas verkregen worden na betaling van de factuur voor de MB. Daarnaast wordt de leges ook nog eens buiten de termijn die de DIP daarvoor heeft, betaald. Ook hier wordt het beleid van de DIP weer gepasseerd in het geval van Arends.

Haar contacten bij het bureau van de minister hebben Arends al een (concept) MB verstrekt. Dat kan want Arends heeft contacten. Dat blijkt ook uit de inhoud van de overeenkomst bij de aandelenoverdracht.²⁹ De kopers willen immers niet alleen de zekerheid van verkrijging van de optie maar ook van de uiteindelijke erfpacht. Dat gaat makkelijker als je contacten hebt binnen de overheid.

²⁸Zie SPA tussen Arends en Porco Galina voor aandelenoverdracht Deshaun d.d. 11 november 2015 (zie persoonsdossier, map 1, p. 475).

²⁹ Volgens A. Lin is deze voorwaarde op advies van de advocaat van Ruiz opgenomen in de SPA, omdat de kopers een risico wilden afdekken (zie verklaring A.O.N. Lin - getuigendossier, map 3, p. 1189).

In de overeenkomst voor de aandelenverkoop staat als voorwaarde opgenomen dat:

“The Seller (Arends in dit geval) will make every effort through her contacts with the government and/or the Minister involved (Sevinger in dit geval) to assist and collaborate with obtaining the necessary permits such as the building permit and (if necessary) an extension of the option right.”

En daarmee is de kern van dossier Avestrus gegeven, zonder de contacten bij de overheid en de minister ben je nergens, wacht je af en ga je voor een hoop geld lege vennootschappen van vrienden van de minister kopen die wel een optie wisten te krijgen. Want ondanks dat Arends haar aandelen heeft overgedragen zal zij nog als spil moeten fungeren om het verkrijgen van de erfpacht uiteindelijk vlot te bewerkstelligen. En dat weegt mee in de prijs.

Na de aandelenoverdracht is op 13 november 2015 een bedrag van \$40.000 op de rekening van Arends in Miami gestort. Ondanks dat Arends haar aandelen heeft verkocht, blijft ze betrokken om, zoals overeengekomen, via haar contacten bij de overheid te regelen dat uiteindelijk de erfpacht wordt verkregen. Ze heeft op dat moment ook nog niet het hele bedrag ontvangen voor de aandelenverkoop. Dat komt pas nadat de erfpachtakte is verleden. Ook blijft Winterdal nog als directeur te boek staan. Waarvan we weten dat dat eigenlijk Arends was omdat Winterdal alleen handtekeningen heeft gezet. Na de eerste overboeking op haar rekening in november 2015 wordt een groot deel van dit bedrag door Arends gelijk contant opgenomen. Waarover later meer.

Na het verkrijgen van de optie start de fase voor het verkrijgen van een erfpacht. In die fase moet aan diverse voorwaarden worden voldaan. Te zien is dat er diverse stukken worden aangeleverd. Deze stukken komen van de hand van de kopers van de aandelen. Dus niet van Arends, maar ze worden wel via haar ingediend. Naar aanleiding van het indienen van deze stukken wordt op 24 maart 2016 door Abath een positief advies³⁰ aan Sevinger gestuurd over de uitgifte van de erfpacht van de twee terreinen aan Deshaun. Hij geeft aan dat er geen bezwaren zijn en dat inmiddels door Deshaun, dat wil zeggen de kopers van de aandelen, aan alle voorwaarden is voldaan. Op dezelfde dag wordt de brief geaccordeerd door Sevinger. Wat volgt is een erfpachtovereenkomst d.d. 1 april 2016 die door Sevinger en Winterdal is ondertekend. De kosten voor de erfpacht³¹ worden vervolgens contant aan de kassa bij de directie Financiën betaald door het bedrijf van Porco Galina, de koper van de aandelen.³² De maatschappelijke investering die betaald moet worden, wordt op dezelfde datum door de moeder van Henriquez betaald. Henriquez is de zakenpartner van Porco Galina en de latere directeur van Deshaun. Kortom worden alle stukken aangeleverd door de kopers van de aandelen en ook alle kosten worden door hen gedekt. Arends hoeft dus helemaal niets te doen voor deze erfpacht.

Op 11 mei 2016, direct na het verlijden van de erfpachtakte bij de notaris, wordt een nog resterende openstaande bedrag van ruim \$ 110.000,- voor de aandelenverkoop aan Arends overgemaakt. Nadat alles rond is krijgt Arends haar geld van de kopers van de aandelen voor de gedane werkzaamheden. En zo

³⁰ Zie brief d.d. 24 maart 2016 van Abath aan Sevinger met positief advies (persoonsdossier, map 1, p. 542).

³¹ AWG 4300,-

³² Zie factuur en stempel betaling d.d. 5 april 2016 (persoonsdossier, map 1, p. 553).

heeft Arends met behulp van haar contacten met Sevinger, de erfpacht rond gekregen en wederom een flink bedrag geïncasseerd.

Arends verwijst in verband met het dossier Deshaun met name naar Lin. Hij zou degene zijn die het project wilde ontwikkelen met haar, hij zou alles afgehandeld hebben met de aandelenoverdracht en hij zou alles verder regelen. Arends heeft volgens haar verklaring er geen bemoeienis mee gehad maar gaat er alleen met een grote som geld vandoor. Lin ontkent deze stellingen van Arends ten zeerste. Arends heeft in het geheel niets naar voren gebracht waaruit zou moeten blijken dat Lin meer heeft gedaan dan zoeken naar een koper voor de aandelen en de onderhandelingen daarin. Uit het dossier is dit overigens ook niet gebleken. Haar verhaal is, mede in het licht van de werkwijze van Elenath, ook volstrekt onaannemelijk.

Conclusie zaaksdossier Deshaun

Uit het voorgaande volgt wederom hoe het samenspel tussen Sevinger, Abath en Arends in zijn werk gaat. Hoe Arends razendsnel een erfpacht weet te krijgen middels haar contacten met Sevinger en hoe Abath meewerkt om het proces in goede banen te leiden. Wederom een samenweefsel van verdichtels en listige kunstgrepen, waarbij de verdachten door onder meer valse hoedanigheden gezamenlijk het Land Aruba oplichten en Arends een flinke winst weten te bezorgen. Ook in dit geval kan wettig en overtuigend worden bewezen dat Arends, Sevinger en Abath zich schuldig hebben gemaakt aan oplichting. En dat Arends met het indienen van de documenten waarmee zij de intentie wekte zelf een terrein te willen ontwikkelen terwijl dat nadrukkelijk niet zo was, valsheid in geschrift heeft gepleegd.

De rol van Winterdal kan hetzelfde als die van Richardson worden gezien, met daarbij de kanttekening dat het OM ervanuit gaat dat Winterdal ogenschijnlijk minder wetenschap had van de vennootschap waar zij zich als directeur aan verbond. Zij kan als een typische katvanger worden aangemerkt. Zij heeft in opdracht van Arends zich als directeur laten registeren en heeft daartoe diverse aanvragen ondertekend en ingediend. Ook is zij in opdracht van Arends bedragen gaan betalen en heeft zij stukken opgehaald. Door haar handelen heeft zij bewust de aanmerkelijke kans aanvaard dat de tenlastegelegde feiten zouden worden gepleegd. De rol die zij heeft vervuld kan voorts als zodanig worden aangemerkt dat van medeplegen kan worden gesproken. Om die reden kunnen haar ten laste gelegde feiten oplichting en valsheid in geschrift worden verweten.

6. ZAAKSDOSSIER DAMIRA (OPLICHTING/VALSHEID IN GESCHRIFT)

Arends is niet de enige die via lege vennootschappen en aandelenoverdrachten veel geld weet te verdienen aan de handel in erfpachten. Ook andere betrokkenen in de naaste kring van Sevinger lukt het om flinke winsten te maken. Zo is er in zaaksdossier Damria echtpaar Nunez en Werleman. Werleman werkte als adviseur van Sevinger toen hij minister was. Mansur is ook een bekende van Sevinger.

Middels een formulier van de DIP is door Nunez namens Damira op 10 december 2014 een aanvraag voor een terrein voor de grootte van 3.000m² bij Eagle Beach ingediend. Ook is er een soortgelijk formulier rechtstreeks bij de minister ingediend. Werleman heeft bij de LR verklaard dat hij deze aanvraag zelf bij het bureau van de Minister heeft ingediend. Het formulier heeft een stempel van binnenkomst bij het bureau van de Minister op 12 december 2014. Op dezelfde dag komt er een akkoord van Sevinger op te

staan. Dat is al opmerkelijk want nergens blijkt uit dat bij deze aanvraagformulieren de stukken zitten of de omschrijvingen over wat de aanvragers precies van plan zijn met de aanvraag en wat zij willen ontwikkelen. Aan de voorwaarden in het beleid van de DIP vermeld werd dus door deze aanvragers niet voldaan.

Nunez weet niet of er stukken zijn ingediend en verwijst voor de afhandeling naar haar echtgenoot. Werleman verklaart op zijn beurt dat hij aanneemt dat hij de benodigde stukken heeft ingediend, anders zou het proces niet in werking worden gezet. Dat klinkt logisch, maar nergens blijkt uit dat er stukken zijn ingediend en toch is het proces in werking gezet. En ook al moeten we, als we de verdachten volgen, niet zo zwaar tillen aan deze eerste voorwaarden voor het verkrijgen van een optie, dan blijft het opmerkelijk dat deze kale aanvraag wel in behandeling wordt genomen en die van anderen niet.

Volgens Abath is dat omdat de goedkeuring van Sevinger erop stond, hetgeen een instructie voor hem inhoudt om ermee aan de slag te gaan. Abath heeft daarbij ter zitting aangegeven dat de aanvragen die via Sevinger kwamen meteen in behandeling werden genomen. Het heeft dus wel degelijk zin om via de minister te gaan en dat wordt toch makkelijker als je ook als adviseur van de minister werkt.

De aanvraag wordt gedaan namens de vennootschap Damira. Werleman en Nunez zijn op dat moment de aandeelhouders van deze vennootschap. Uit het onderzoek blijkt dat de vennootschap Damira voor deze aanvraag in het bezit is geweest van een appartementencomplex te Cumuna. Dit appartementencomplex was reeds verkocht door Nunez en Werleman toen zij deze aanvraag indienden. De vennootschap had na de verkoop van het appartementencomplex dan ook geen activiteiten meer. De opbrengst uit de verkoop wilden zij, volgens de verklaring van Werleman, gebruiken voor een nieuw project dat zij wilden starten. De opbrengst alleen zou echter niet genoeg zijn om een project te kunnen ontwikkelen. Daarvoor hadden zij nog investeerders nodig. Maar ook hier lijkt weer wat verwarring te zijn over het verschil in het zoeken naar investeerders en het zoeken van kopers van aandelen. Dat Werleman en Nunez naar investeerders hebben gezocht blijkt immers nergens uit. Dat zij naar kopers hebben gezocht blijkt wel. In deze zoektocht zouden zij ook tegen Mansur aangelopen zijn die het terrein naast hen had.

Door Mansur was namelijk namens Lizner bij brief van 27 februari 2015 een optie voor een erfpacht aangevraagd voor een perceel op Eagle Beach. Door Mansur is verklaard dat hij een aanvraag via de DIP heeft gedaan maar er ook een heeft ingediend bij de Minister.³³ Lizner is een vennootschap die door Mansur jaren daarvoor samen met zijn ex-partner is opgericht, maar heeft op het moment van de aanvraag geen activiteiten. In zijn aanvraag vraagt hij om een terrein bij Eagle Beach van 5000m² voor een "5+ story condominium building". Op zich al bijzonder omdat een gebouw van meer dan 5 verdiepingen op die locatie al snel een probleem vormt gezien het dan geldende Ruimtelijk Ontwikkelingsplan (hierna **ROP**). Overigens is ook niet gebleken dat aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een optie is voldaan of dat dat in de 30 daar opvolgende dagen nog is gebeurd. Desondanks

³³ Het blijkt uit de stukken dat een aanvraag via het BROIM is gegaan naar BID. (zie persoonsdossier, map 3, p. 1615). Echter is niet gebleken van een aanvraag via de DIP.

krijgt de aanvraag al de goedkeuring van Sevinger en wordt het proces door Abath verder in gang gezet. Op de brieven wordt zelfs weer spoed gezet.³⁴ Waarom? Daar willen de verdachten niet veel over kwijt.

Maar de vaart blijft erin en met het in behandeling nemen van deze aanvragen wordt er op dezelfde dag, 7 april 2015, door Sevinger een MB met een optierecht afgegeven aan Damira voor kavel KV-1 en KV-2 (totaal groot 4586m², hetgeen veel meer is dan de 3.000 die door hen is gevraagd) en aan Lizner voor kavel KV-3 (groot 4250m², hetgeen minder is dan door Mansur gevraagd). De percelen zijn naast elkaar gelegen. De MB's kunnen dan nog niet feitelijk in handen zijn van de betrokkenen omdat zij de leges en dergelijke nog moeten betalen. Dat wordt voor Damira begin juni 2015 gedaan en voor Lizner pas in november 2015. Deze laatste is ver buiten de betalingstermijn van 30 dagen waardoor de optie volgens het beleid van de DIP al lang had moeten vervallen. Maar dat gebeurt niet. Sterker nog Abath verklaart dat hij zelfs nog achter de betaling van Mansur aan gebeld heeft met Werleman.

Werleman, Nunez en Mansur gaan na de melding dat zij een optie krijgen, op enig moment samen verder. Over hoe zij met elkaar in contact komen verschillen de verklaringen. Waar Mansur, Nunez en Werleman wel met elkaar over op een lijn liggen is dat zij allen de indruk willen wekken bezig te zijn geweest met het ontwikkelen van een project en het zoeken van investeerders voor hun projecten. Echter wordt dat verder nergens mee onderbouwd en blijkt daar ook niets van. Enige vorm of uitleg over dat project is niet gegeven. Tot op de dag van vandaag niet. Er is geen bouwtekening, schets, plan of wat dan ook overgelegd. Iets waar zij mee begonnen zouden zijn nadat zij de optie hadden verkregen. Hoe zoeken ze dan investeerders in hun project?

Het is allemaal niet zo vreemd, want Mansur, Werleman en Nunez zijn ook helemaal niet op zoek naar investeerders maar naar kopers. Dat blijkt uit de verklaringen van Martinez Henriquez³⁵ van Spazio. Zij verklaart dat Werleman bij haar kwam om een terrein te verkopen. Verkopen dus en niet investeren. Werleman had haar gevraagd hem te laten weten als zij een klant voor hem had. Zij was een paar maanden later met Donadi in contact gekomen en had de twee bij elkaar gebracht. Daaruit is af te leiden dat Werleman na de verkrijging van zijn optie al gelijk is gaan zoeken naar kopers in plaats van investeerders.

Donadi komt dus in beeld. Hij had Martinez Henriquez aangegeven dat hij een terrein zocht om een project te ontwikkelen. Zij herinnerde zich toen dat Werleman een terrein had. Werleman had toen gezegd dat het nog wel om een optie ging. Martinez Henriquez was in het optie verhaal niet zo goed thuis dus verwees naar de advocaten. Ook Donadi bevestigt deze gang van zaken. Ook hij wist niet hoe het werkte met optie en erfpacht maar dat heeft Werleman hem uitgelegd.

Over hoe het is gegaan legt Donadi een uitgebreide verklaring af. Donadi verklaart³⁶ dat hij via Spazio in contact kwam met Werleman. Zij hadden een eerste meeting met Werleman.³⁷ en in deze meeting gaf Werleman aan dat hij een bedrijf had dat een optie zou ontvangen voor twee kavels. Donadi had toen

³⁴ Zie getuigenverklaring O.A. Henriquez (getuigendossier map 2 p. 906), mensen zeggen dat als je je aanvraag voor erfpacht grond snel wil laten verlopen je het via Werleman moet laten lopen.

³⁵ Zie getuigenverklaringen Y. Martinez Henriquez (getuigendossier, map 2, p. 769).

³⁶ Zie, getuigenverklaring G. Donadi (getuigendossier map 1 p. 340).

³⁷ Volgens de verklaring van Donadi was deze meeting op 25 juli 2015. Hij kan dit zich nog herinneren omdat het de verjaardag van zijn kind was.

gezegd dat de afmetingen van die kavels niet groot genoeg waren. Toen werd door Werleman benoemd dat de kavel ernaast ook beschikbaar is. Deze kavel was van Mansur. Ook door Martinez Henriquez is verklaard³⁸ dat Werleman met de naam van Mansur was gekomen. Donadi begreep daaruit dat Werleman daarvoor al contact had gehad met Mansur. Werleman noemde vervolgens de prijs van 3,5 miljoen voor de drie kavels samen, dus voor de aandelen van Lizner en Damira. Daar hadden zij toen de handen op geschud. Daarna zijn ze gelijk naar advocaat Croes gegaan om alles te bespreken. Een dag later, 26 juli 2015, zijn een tweetal letters of intent gemaakt. Een tussen Lizner (Mansur) en Donadi voor de aandelenoverdracht van Lizner. En een tussen Damira (Werleman en Nunez) en Donadi voor de aandelenoverdracht van Damira.

In de verklaringen van Donadi en Martinez Henriquez wordt bevestigd dat het Mansur, Nunez en Werleman altijd te doen is geweest om kopers voor de aandelen te vinden en niet om het zoeken van investeerders om gezamenlijk op te trekken. Zij hebben geen enkele inzet gepleegd om na de ontvangst van de optie ook maar een begin te maken met het vormgeven of gestalte geven aan de projecten die zij zogenaamd zouden gaan ontwikkelen. Terwijl ze tegen de tijd van de verkoop van de aandelen toch al maanden wisten van de optie en in beginsel ook maar 6 maanden hebben om aan de voorwaarden voor de erfpacht te voldoen. Wat ze wel hebben gedaan is rondvraag bij makelaars en vrienden over de verkoop van hun terreinen.

In de periode na het afsluiten van de letters of intent zijn Werleman, Nunez en Mansur bezig om de kavels bij elkaar te krijgen zodat Donadi een project kan ontwikkelen, omdat hij dat graag wil. Daartoe wordt namens de vennootschappen door Nunez en Mansur een brief aan Sevinger gestuurd met het verzoek om de verkregen twee MB's te synchroniseren tot een MB. In de brief schrijven zij valselijk dat zij graag een project willen ontwikkelen en verzoeken daarom tot synchronisatie. Het is echter niet Nunez en Mansur die tezamen een project willen ontwikkelen, maar Donadi die het project gaat ontwikkelen. Dat weten zij ook maar dat zetten ze niet op papier, dus blijven ze voordoen dat het anders is. Valsheid in geschrift dus.

Ook verzoeken zij om toestemming van uitbreiding van de bouwlagen tot maximaal 6 bouwlagen. Iets wat niet kan op grond van het ROP. Werleman zegt op zitting dat dit op verzoek van Donadi was, maar Donadi zegt daar wat anders over in zijn verklaring. Hij kwam er pas bij de notaris achter dat hij tot 7 bouwlagen mocht gaan.³⁹ Het verzoek kwam dus helemaal niet van Donadi. Maar ondanks dat het verzoek in strijd is met het ROP zet Sevinger nog dezelfde dag zijn akkoord onder deze brief. Voor deze aanvraag is dit voor Sevinger kennelijk geen probleem.

In september 2015 komt er dan een vervolg verzoek ondertekend door Nunez en Mansur en gericht aan Sevinger en Abath. Dit is het verzoek om 1 MB te maken zodat er 1 project ontwikkeld kan worden op de drie kavels. Ook hier zijn het niet Nunez en Mansur die dat willen ontwikkelen en daarmee willen zij wederom in strijd met de waarheid doen voorkomen dat zij zelf het project aan het ontwikkelen zijn. Donadi wordt nog nergens genoemd. Wederom een vals geschrift. Er wordt bovendien verwezen naar de

³⁸Zie getuigenverklaring Y. Martinez Henriquez (getuigendossier, map 2, p. 770).

³⁹ Dat blijkt ook uit zijn plannen van begin 2016 waarin nog gesproken wordt van 5 bouwlagen. Bijlagen 18 van het verhoor Donadi, (getuigendossier map 2 p. 457).

toestemming die gegeven zou zijn door Sevinger. Kennelijk zijn Nunez en Mansur op de hoogte van de handtekening die Sevinger op het eerdere verzoek heeft gezet. Hoe zij dat weten is onduidelijk. Zonder te vragen om een deugdelijke weergave van het te ontwikkelen project, wat de achtergrond is van deze wijzigingen en verzoeken, of dit binnen het beleid past etc, zet Sevinger ook hierop weer dezelfde dag zijn akkoord.

De verzoeken worden door Abath in behandeling genomen. Hij heeft daar nog telefonisch contact met Werleman over wat precies de bedoeling is. Dat je ook telefonisch kunt toelichten wat je plannen zijn met een terrein is niet iets wat terug te vinden is in het beleid van de DIP. Laat staan dat je daar nog over achteraan wordt gebeld door de DIP. Het staat allemaal in schril contrast met de wachtenden bij de DIP die nooit een reactie krijgen op hun aanvraag. Dit klemmt in deze des te meer nu het hier gaat om een groot project op een toplocatie op Aruba. Dan zou je toch mogen verwachten dat kritisch naar aanvragers wordt gekeken en of zij niet wellicht aan het speculeren zijn met gronden. Want zoals gezegd dat speculeren met erfpacht en terreinen vinden Abath en Sevinger afkeurenswaardig. Althans dat roepen zij in de zittingszaal. Als het gaat om vrienden om bekenden dan lijken de regels wat minder streng te zijn en het beeld van de voorkeursbehandeling voor de adviseur van het bureau van de minister of andere bekenden van de partij blijft toch telkens weer oppoppen.

Het is niet alleen het beleid van de DIP dat voor deze aanvragers opzij wordt gezet, ook de regels van het ROP worden terzijde geschoven. Dat wil zeggen het ROP wordt middels een beleidsnota aangepast. Ten tijde van het verzoek tot toestemming tot verhoging van de bouwlagen, vormt het dan geldende ROP immers nog wel een obstakel. De gevraagde bouwlagen passen niet binnen het dan geldende ROP. Maar dat obstakel wordt weggenomen door de beleidsnota die Abath in oktober 2015 aan Sevinger stuurt waarin de verhoging van de bouwlagen en de uitbreiding van de bebouwingsdichtheid met ingang van 1 november 2015 wordt aangepast. Hoewel een beleidsnota de dan geldende regelgeving in de Landsverordening en het ROP eigenlijk niet opzij kan zetten, wordt door Sevinger dag van ontvangst nog akkoord gegeven en wordt er door Abath meteen naar gehandeld.

Abath heeft namelijk op 17 november 2015 een nieuw concept MB aan Sevinger gestuurd, waarbij hij in de begeleidende brief positief adviseert tot het uitbrengen van 1 nieuwe MB aan Damira. Daarbij geeft hij in de brief aan dat hij rekening heeft gehouden met de nieuwe beleidsnota en dat er dus maximaal 7 bouwlagen mogen komen. Wel zo fijn. Niet omdat Donadi tot 7 bouwlagen wilde gaan en dat dat nu mogelijk werd. Hij had immers een plan voor 5 bouwlagen. Maar de grondwaarde steeg door deze beleidsnota ook aanzienlijk waarmee de prijs voor de aandelen ook wat beter tot zijn recht kwam.

Nadat een MB is uitgebracht met een optie voor de drie kavels bij elkaar, kan begonnen worden met het traject om aan de voorwaarden van de erfpacht te gaan voldoen. Echter niet door Nunez, Werleman en Mansur. Het is Donadi die alle kosten betaalt verbonden aan de procedure tot verkrijging van een optie en het is Donadi die alle voorwaarden moet vervullen (dus het aanleveren van de plannen, studies, rapportages, documenten, financiering etc). Hij is degene die het project aan het ontwikkelen is. Dat blijkt ook uit de plannen die ter onderbouwing van het project worden gestuurd, deze zijn afkomstig van de Donaco groep van Donadi. Maar door Abath en Sevinger worden daar geen verdere vragen over gesteld.

Het enige wat door Werleman, Nunez en Mansur nog wordt gedaan is verzoeken indienen voor de benodigde verlenging van de optietermijnen. Daarmee valselijk de indruk wekkend dat zij nog immer bezig zijn met zelf ontwikkelen van de terreinen. In werkelijkheid hebben zij in de tussentijd al een overeenkomst tot aandelenoverdracht gesloten met Donadi. Voor de buitenwereld moet echter nog steeds de schijn worden gewekt dat Nunez, Werleman en Mansur bezig zijn met het ontwikkelen van de terreinen. Anders zou het ook wel erg veel op speculeren met terreinen gaan lijken. Ook zijn zij degene met een korte lijn met Abath en Sevinger. Donadi heeft dat niet en gebleken is wel dat het daarmee lastiger, zo niet onmogelijk wordt om zaken te regelen.

In november 2016 wordt aan alle voorwaarden voor de verlening van de erfpacht voldaan. Een dag voordat de akte voor de vestiging van de erfpacht bij de notaris wordt gepasseerd wordt aan Sevinger een verzoek om toestemming voor de aandelenoverdracht van Damira gericht. Zelfs in deze brief wil Nunez nog de indruk wekken dat er nieuwe partners willen participeren. Maar er is helemaal geen sprake van participeren. Na de aandelenoverdracht zal Nunez noch Werleman noch Mansur nog participeren in de projecten. Dat deden ze al niet voor de aandelenoverdracht, laat staan daarna. De enige participatie die er van hun kant was, waren de contacten met de overheid, zodat alles vlotjes bleef verlopen.

Sevinger zet dezelfde dag zijn akkoord onder de aandelenoverdracht. Geen vragen, niets. Na het passeren van de akte worden de aandelen overgedragen. Nunez, Werleman en Mansur zijn vervolgens tezamen ruim USD 3.500.000 rijker.

Bij de casus Elenath is reeds het juridisch en feitelijk kader voor de oplichting en de valsheid in geschrift besproken. Ook op zaaksdossier Damira en de verdachten hierin kan dit kader worden toegepast.

Conclusie zaaksdossier Damira

Uit het voorgaande is af te leiden dat in het zaaksdossier Damira bij de verdachten sprake was van een samenweefsel van verdichtsels en listige kunstgrepen. De verdachten namen daarnaast een betrouwbare hoedanigheid (minister, overheidsambtenaar, projectontwikkelaar) aan, die vanuit hun contacten met de overheid leidde tot een voorkeursbehandeling van Nunez, Werleman en Mansur waarbij het land bewogen werd tot afgifte van een optie en een erfpacht aan deze laatstgenoemden. Op deze manier konden zij in korte tijd een flinke winst maken met de verkoop van de aandelen zonder ooit de intentie te hebben gehad om zelf te ontwikkelen. Ze schroomden daarbij niet om valse geschriften in te dienen en de buitenwereld te willen laten geloven dat alles netjes is verlopen.

Voor de overheidsambtenaren maakten de handelingen in deze zaakdossiers dat zij zich tevens schuldig hebben gemaakt aan andere feiten als ambtsmisbruik en omkoping. Deze strafbare feiten zijn ook terug te vinden in de andere zaakdossiers. Daar zal nu verder op ingegaan worden.

7. PASSIEVE AMBTELIJKE OMKOPING SEVINGER

Zoals het publieke ambt zelf, is passieve omkoping niet voor eenieder weggelegd. Enkel *ambtenaren* kunnen zich schuldig maken aan passieve ambtelijke omkoping. Ondanks het feit dat er geen vast definitie is voor een ambtenaar, is bepalend of er wel of niet een overheidstaak wordt uitgeoefend. Iemand die

‘door het openbare gezag [is] aangesteld tot een openbare betrekking om een deel van de taak van de staat of zijn organen te verrichten’, kwalificeert als ambtenaar in de zin van de ambtsmisdrijven in het wetboek van strafrecht.⁴⁰

Een minister is evident zo’n ambtenaar. Dit wordt – misschien ten overvloede – onderschreven door de wetsartikelen zelf. In het tweede lid van de artikelen 2:350 en 2:351 van het Wetboek van Strafrecht (hierna **WvSR**) staat immers vermeld dat de maximaal op te leggen gevangenisstraf met twee jaren wordt verhoogd (naar acht jaren) als de ambtelijke omkoping werd begaan door een *minister*.

Abath en Every zijn ook aan te merken als ambtenaar. Dit onderschrijven zij zelf ook ter zitting.

7.1. In strijd met zijn plicht

De artikelen 2:350 en 2:351 WvSR (en de artikelen 378 en 379 van het oude WvSR) zien op verschillende vormen van passieve ambtelijke omkoping: voor strafbaarheid op grond van het laatstgenoemde artikel is immers vereist dat de ambtenaar de gift vroeg of aannam terwijl hij wist of redelijkerwijs vermoedde dat deze hem werd gedaan teneinde hem te bewegen om *in strijd met zijn plicht* te handelen, voor het eerstgenoemde artikel niet.⁴¹ Beide varianten zijn opgenomen in de tenlastelegging. In de praktijk en jurisprudentie lijkt dit onderscheid een wat tandeloze discussie te zijn geworden.

Dit nu het onderscheid tussen handelen in strijd met de ambtsplicht en handelen dat niet strijdig is met die plicht, is verwaterd. Of beter gezegd, artikel 2:351 (en diens voorloper 379) overschaduwde diens tegenhanger waarbij geen handelen in strijd met diens plicht wordt aangenomen. Er is bijna geen situatie voor te stellen waarin een ambtenaar zich laat omkopen maar daarmee niet – per definitie – handelt in strijd met diens plicht. Het onderscheid had en heeft weinig betekenis.⁴²

Want in de rechtspraak werd (en wordt) immers inmiddels vrij snel aangenomen dat sprake is van strijd met een ambtsplicht.⁴³ Waar in de rechtspraak aanvankelijk de eis werd gesteld dat de (beoogde) ambtelijke tegenprestatie op zichzelf ongeoorloofd of onrechtmatig was, kwam in latere uitspraken veel meer nadruk te liggen ‘op de invloed van de gift of belofte op het ambtelijke handelen, bijvoorbeeld door het verkrijgen van een voorkeursbehandeling’: een ambtenaar hoort nu eenmaal eerlijk, integer en neutraal te werk te gaan en mag aan anderen niet een voorkeurspositie toekennen (de ongeoorloofde tegenpresentatie). Doet hij dat wel, dan schendt hij daarmee al zijn ambtsplicht.⁴⁴ Min of meer recent bevestigde de Hoge Raad deze lijn nog maar eens in de Rotterdamse Havenzaak en hetgeen door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie wordt gesteld in de “Cheri zaak”.⁴⁵

⁴⁰ Zie T.R. van Roomen en E. Sikkema, ‘Corruptiedelicten’, Wolters Kluwer 2016, pagina 46.

⁴¹ Zie o.a. NLR, aantekening 1 bij artikel 363 Nederlandse wetboek van strafrecht.

⁴² Dit waren de letterlijke woorden van de rechtbank Amsterdam in diens vonnis van 10 februari 2022 (zie ECLI:NL:RBAMS:2022:57 ro 5.1).

⁴³ Zie o.a. NLR, aantekening 1 bij artikel 363 Sr.

⁴⁴ Zie o.a. paragraaf 44 van de conclusie van AG mr. Hofstee bij HR 11.04.17, ECLI:NL:HR:2017:641.

⁴⁵ Zie o.a. Hoge Raad d.d. 11 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:641 als het vonnis Gemeenschappelijke Hof van Justitie d.d. 24 februari 2021 (H84/2019) “Cheri Zaak”.

Wij zullen in ons requisitoir hier dan ook niet uitgebreid bij stil staan.

7.2. Aannemen en/of vragen van een gift

Niet ter discussie zal staan dat de overdracht van geldbedragen (donaties), betalingen van verbouwingen aan een woning, kwalificeren als een *gift* in de zin van de artikelen 2:350 en 2:351 Sr, dan wel artikelen 378 en 379 van het oude wetboek van strafrecht. Van zo'n gift is immers sprake als er aan de ambtenaar iets wordt overhandigd dat voor hem van waarde is.⁴⁶ Dit geldt ook voor goederen die middellijk (niet rechtstreeks) aan hem ter beschikking worden gesteld. Bijvoorbeeld, donaties aan een stichting waartoe de ambtenaar de uiteindelijke belanghebbende is.⁴⁷ Zeker in het geval de betreffende ambtenaar uit deze stichtingen onttrekkingen doet voor persoonlijke uitgaven (waarover later meer).

Uit het strafdossier Avestrus valt duidelijk op te maken dat sprake is van het aannemen van giften. Maar ook is er op diverse momenten door Sevinger (indirect) om giften gevraagd.⁴⁸ Gesteld kan worden dat Sevinger dus giften zowel *vroeg* als *aannam* in de zin van de artikelen 2:350 en 2:351 WvSR.

De gift hoeft niet substantieel te zijn of zich qua waarde te verhouden met de tegenprestatie: ook een (absoluut of relatief) geringe gunst of gift kan al voldoende zijn. Geen wederkerigheid is vereist.⁴⁹ Zeker in de publieke arena van een ambtenaar - een minister - is dat ook logisch. De gemeenschap - het land - wat door hem wordt vertegenwoordigd wordt hierbij geschaad. Materieel of immaterieel. Want zelfs aannemen van een minimale gift kan grote schade aanbrengen op de integriteit van de overheid. Dat geldt in iedere cultuur en in iedere samenleving.

Persoonlijke bevoordeling van de ambtenaar is niet vereist.⁵⁰ De giften moeten van waarde zijn voor de betrokken ambtenaar. Dat is breder dan persoonlijke bevoordeling van de ambtenaar. Als gezegd, donaties aan politieke partijen of campagnes vallen hier expliciet onder.⁵¹

Van *weten* is hier sprake als de ambtenaar begreep of moet hebben begrepen dat de gift hem met dat doel werd gedaan; voorwaardelijk opzet is daarbij voldoende.⁵² Dat is een belangrijke constatering. Wanneer er sprake is van een aanneme van het een gift is de vraag of de ambtenaar bewust was van het karakter van deze giften. Hij wist of *redelijkerwijs vermoedde* dat die gift hem werd gedaan om hem als ambtenaar iets te laten doen of nalaten.

⁴⁶ Zie T.R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 62.

⁴⁷ Zie Rechtbank Rotterdam d.d. 12 juli 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:5277 (par. 4.3.10) en later bevestigd door het Hof Den Haag d.d. 20 december 2017 (zie ECLI:NL:GHDHA:2017:3702).

⁴⁸ Zie onder meer de verklaring van Harms ter zitting over de aanvullende donaties voor de stichting FCB als de verbouwingen rondom de woning van Sevinger.

⁴⁹ Zie T.R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 64.

⁵⁰ Zie onder meer Hoge Raad d.d. 27 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2157, Hoge Raad 27 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT8328 en Rechtbank Rotterdam 21 januari 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:354.

⁵¹ Zie onder meer Hoge Raad 27 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2157.

⁵² Zie onder meer T. R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 67.

Redelijkerwijs vermoeden is dus wat genuanceerder. Bedoeld wordt gevallen waarin de ambtenaar 'verwijtbare of wellicht gefingeerde naïviteit' is aan te rekenen.⁵³ Daarbij zal in de regel ook de grote maatschappelijke verantwoordelijke - de *Garantenstellung* - van een ambtenaar van belang zijn. De rechtbank omschrijft dit als volgt. En ik benadruk, dit gaat enkel om een ambtenaar. Niet eens een specifieke (gekozen) minister:

*"Aan zijn maatschappelijke functie is immers een zwaardere verantwoordelijkheid verbonden. Aan een ambtenaar kunnen onder omstandigheden hogere zorgvuldigheidseisen worden gesteld dan aan een gewone burger. De 'normale' (goede, behoorlijke) ambtenaar is daarbij het referentiepunt. Als de omstandigheden aldus zijn, dat de ambtenaar bij enig nadenken kan vermoeden dat de gift wordt gedaan met het doel hem tot een bepaalde tegenprestatie te bewegen, dan mag hij die gift niet aannemen zonder nader onderzoek naar de strekking ervan"*⁵⁴

Deze onderzoekplicht geldt ook voor het aannemen van giften in de vorm van donaties voor campagnes. Zeker als de ambtenaar een plek vervult waar hij kwetsbaar is voor omkoping. In onderzoek Avestrus gaat het om giften van partijen/personen die activiteiten ontplooiën in de vastgoedsector. Giften aan de minister die verantwoordelijk is voor de uitgifte van erfpachtterreinen waarop vastgoedprojecten ontwikkeld kunnen worden.

Daarbij is het ook noodzakelijk dat de ambtenaar een vooruitziende blik had waarvoor deze gift bedoeld was; wist of vermoedde de ambtenaar dat de gift hem werd gedaan teneinde hem te bewegen om iets te doen of na te laten? De daadwerkelijke intentie van de schenkende partij is daarbij niet relevant voor de passieve omkoping. De ambtenaar kan niet in het hoofd van de gever kijken. Zelfs niet in de gevallen waarin hij op zeer vriendelijke voet staat met deze persoon. Het gaat om het kennelijke doel, de *uiterlijke strekking* van de gift.⁵⁵ De rechtspraak geeft nadrukkelijk aan dat de ambtenaar des te oplettender moet zijn indien er sprake is van een bestaande relatie tussen gever en ontvanger. De gever kan immers de neiging hebben om de ambtenaar ter wille te zijn, om de bestaande relatie vanuit zakelijk belang te onderhouden, ook indien de ambtenaar zelf uitsluitend de persoonlijke relatie van belang vindt.⁵⁶ De liefde of vriendschap hoeft dus niet wederzijds te zijn.

Wat is dan de kern om te bepalen of een gift omkoping is? Het gaat om (i) de omvang en de aard van de giften, (ii) het moment waarop de giften zijn gedaan, alsmede (iii) de voor de verdachte (ambtenaar) kenbare bedoeling van de gever. Dit zijn doorslaggevende factoren bij het bepalen van opzet aan de zijde van de ambtenaar.⁵⁷

⁵³ Zie onder meer T. R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 68.

⁵⁴ Zie onder meer Rechtbank Rotterdam 22 februari 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:1373.

⁵⁵ Zie onder meer T. R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 71.

⁵⁶ Zie uitspraak rechtbank Rotterdam d.d. 22 februari 2022 ECL:NL:RBROT:2018:1333 overweging 4.4.1.

⁵⁷ Zie Hof Den Haag d.d. 20 december 2017 (zie ECLI:NL:GHDHA:2017:3702) r.o. 11.4.2.

In dit kader hoeft er ook geen sprake te zijn van een concrete ambtelijke tegenprestatie. De (gulle) gever hoeft geen concreet doel voor ogen te hebben. Het opbouwen – of onderhouden – van een voorkeursrelatie valt ook binnen het bereik van de artikelen 2:350 en 2:351 Sr.⁵⁸

7.3. Giften/donaties door vennootschappen

Wat meer algemeen. Door verschillende verdachten is ervoor gekozen om de donaties/giften te doen vanuit hun rechtspersonen/bedrijven. In het strafrecht worden rechtspersonen als zelfstandige dragers van rechten en plichten gezien. Maar het belang van een rechtspersoon is niet zonder meer gelijk te stellen met een natuurlijke persoon. Ook als het gaat om het geven van giften en donaties.

Om verwarring te voorkomen en voor zover relevant. Het Openbaar Ministerie stelt zich op het standpunt dat de giften/donaties als daden dan wel handelingen zijn toe te rekenen aan de natuurlijke personen hier aanwezig. Het onderstaande vermelden wij enkel voor de passieve omkoping van Sevinger. Hoe de giften voor hem - naar uiterlijke strekking - gezien moesten worden.

Wij willen niet een uitputtende uiteenzetting geven van het vennootschapsrecht. Maar zonder twijfel kan gezegd worden dat alle handelingen gedaan namens een rechtspersoon, moeten voldoen aan het statutaire doel van de vennootschap en voornamelijk het bredere vennootschappelijk belang. Dit laatste ziet grotendeels op duurzame waardeontwikkelingen voor de aandeelhouders als ander belanghebbenden bij de vennootschap.

Pristine Estates NV, Milero Investments NV en The Merlin Group NV zijn vennootschappen die zich bezighouden met commerciële ontwikkeling van vastgoed (waaronder hotels). In principe moet iedere handeling dus zien op dit belang. Dergelijke vennootschappen hebben in dit kader geen politieke idealen.

In deze context stellen wij de vraag die Sevinger zich ook had moeten stellen; waarom zouden vennootschappen als Pristine Estates, Milero Investments NV en The Merlin Group NV dan dergelijke substantiële donaties doen aan een politicus? Aan een minister die zich bezighoudt met de uitgiften en aanpassingen van erfpachtrechten. Precies het gebied waarop deze vennootschappen hun commerciële activiteiten ontwikkelen.

Concreter. Waarom zouden deze bedrijven, zulke substantiële donaties doen aan een minister (niet een politieke partij) terwijl deze bedrijven, op datzelfde moment, in belangrijke onderhandelingen zitten voor de wijziging/aanpassing van een of meer erfpachtterreinen met deze minister?

Welk belang dient zo'n donatie? Welk doel heeft zo'n donatie? De vraag stellen is de vraag beantwoorden. Zeker gezien het feit dat er niet gekeken moet worden naar de daadwerkelijke (subjectieve) bedoelingen van de vennootschappen als gever van donaties. Voor een buitenstaander, en zeker een minister, moet dit - de kennelijke intenties - gezien de uiterlijke strekking van de gift duidelijk zijn.

⁵⁸ Zie o.a. T. R. van Roomen en E. Sikkema, 'Corruptiedelicten', Wolters Kluwer 2016, pagina 80.

Het enige belang waarop wij kunnen komen, is het belang van het aantrekken en verbeteren van de relatie met de betreffende minister. Met als doel de onderhandeling rondom de erfpachtterreinen met deze minister tot een goed einde te brengen.

Dat er mogelijk (nog) andere (fiscale) redenen zijn om te kiezen voor deze structuur van de donaties, doet aan het bovenstaande niets af.

7.4. De ontvangen giften

Als gezegd vinden wij het geheel onaannemelijk dat Sevinger niet op de hoogte was welke personen en partijen achter de diverse giften/donaties aan “zijn” Stichting FCB. Let wel, giften van personen waarvan Sevinger zelfs zegt dat dit jarenlang goede vrienden en bekenden van hem zijn.

Daarbij geldt ook nog dat de giften zijn gedaan door verschillende vennootschappen. Nota bene dezelfde vennootschappen die later de erfpachtrechten hebben aangevraagd via het bureau van minister Sevinger. Dit maakt de opmerking van Sevinger dat hij niet wist wie achter de vennootschappen zat – naast ongeloofwaardig – niet zo relevant. De vennootschap was namelijk zelf meermaals (op papier) de schenker van de giften.

Maar er zijn ook getuigen die kunnen verklaren hoe de giften/donaties in de praktijk liepen. Every en Pimienta verklaren allebei hetzelfde hierover. Donaties verliepen rechtstreeks via Sevinger of zijn secretaresse.⁵⁹ Bijzonder is dan weer dat de secretaresse van Sevinger (Hsing) niet bekend was met enige donaties door deze bedrijven aan de stichting FCB.⁶⁰ De bal lijkt wat betreft de donaties – zoals van Pristine en de diverse bedrijven behorende bij Harms – toch echt bij Sevinger zelf tot stilstand te komen.

7.5. Giften zaaksdossiers Deshaun/Elenath - Arends

Voor de giften van Arends zijn verklaringen van getuige Roga cruciaal. Roga heeft een aantal jaren gewerkt voor Arends. Min of meer als een soort personal assistent. Getuige Roga legt in september 2020 diverse verklaringen af bij de Landsrecherche. In augustus 2022 wordt Roga gehoord door de Rechter-Commissaris op verzoek van diverse advocaten. Advocaten die overigens zelf niet de moeite hadden genomen om naar het verhoor te komen.

Roga verklaart heel duidelijk. Zij heeft op 21 januari 2016, in opdracht van Arends, een grote envelop gevuld met contant geld gebracht naar de woning van Sevinger om te overhandigen aan de vrouw van Sevinger. De envelop met geld had volgens getuige Roga betrekking op de verkoop van terreinen. Zoals Roga verklaart: voor het “*fiesta di tereno*”.

⁵⁹ Zie PV-verhoor verdachte L.M. Pimienta (zie persoonsdossier map 4 p. 1753 e.v.) en PV 8ste verhoor verdachte F.P. Every (persoonsdossier map 2 p. 995 e.v.).

⁶⁰ Zie PV-verhoor verdachte M.S. Hsing (persoonsdossier map 3 p. 1452 e.v.).

Er was enkele weken geleden op zitting een discussie over de fysieke envelop. Een envelop werd op zitting – met het nodige gevoel voor drama – aan u voorgehouden. Dit om aan te tonen dat nooit zoveel geld een envelop past. Roga zegt over de envelop het volgende:

*“die enveloppe was echt dik gevouwen. Dikker dan een hamburger. Die enveloppe was een lichtbruine en gevouwen. Je moet rekening houden dat een stapel geld een soort etui vorm krijgt. Als je dat in een enveloppe zet en vouwt, wordt het wat dikker. De enveloppe was ook met elastiekjes omwikkeld”*⁶¹

Eerder verklaart Roga dat andere personen voor Arends geld wegbrachten in *“grote, dikke mustard kleurige enveloppen waarin je files stopt.”*⁶²

Hoe de verdediging er dan bij komt dat het om een kleine envelop gaat, waar het geld nooit in zou passen, kunnen wij dan ook niet helemaal volgen. Bij de Rechter-Commissaris bevestigt getuige Roga haar verhaal. Zij geeft daar ook verduidelijking hoe zij weet dat er daadwerkelijk geld in deze envelop zat:

*“Ik zag die ochtend dat mevrouw Arends geld aan het tellen was en zij heeft toen aan mij gevraagd het te brengen naar het adres van Sevinger. Ik wist dus dat ik met geld op pad ging.”*⁶³ En: *“Ik heb geen enkele twijfel dat het wat anders zou zijn dan geld”*.⁶⁴

Het hoeft natuurlijk niet zo te zijn dat dit geldbedrag afkomstig is uit de opbrengst van de aandelenverkoop van Elenath of Deshaun. Sevinger kon natuurlijk op ieder moment betaald worden voor zijn diensten. In ieder geval blijkt uit het dossier dat Arends over aanzienlijke contanten beschikte in die periode. Bijvoorbeeld de contante opnamen in november 2015 in Miami van USD 34.000 (twee maanden hiervoor).⁶⁵ Daarnaast is Arends altijd druk in de weer met contanten voor haar (niet helemaal legale) loterijen.

Dat er op 21 januari 2016 (de dag waarover Roga verklaart het geld te hebben afgeleverd) contact is geweest tussen Arends, Roga en Castano Henao (de vrouw van Sevinger), wordt verankerd (ondersteund) door overige bewijsmiddelen in het dossier. Er hebben namelijk – op die dag – aantoonbaar diverse telefonische contacten plaatsgevonden tussen Arends en Roga. Dat niet alleen. Ook vindt er telefonisch contact plaats tussen Arends en Castano Henao. Precies op de tijdstippen waarover Roga eerder verklaart geld te hebben gebracht bij de woning van Sevinger op instructie van Arends.⁶⁶ De verklaring van Roga wordt dus bevestigd en vindt ondersteuning door telefoongegevens in het dossier.

Als Arends met dit alles wordt geconfronteerd geeft zij enkel aan dat de verklaring vals is. Een totale fantasie.⁶⁷ Arends geeft geen enkele verklaring of uitleg over deze bevindingen. Inclusief al het telefonische contact wat plaatsvond op 21 januari 2016 tussen haar en Roga/Castano Henao.

⁶¹ Zie PV-verhoor getuige L.L. Roga (getuigendossier map 3 p. 1305).

⁶² Zie PV-verhoor getuige L.L. Roga (getuigendossier map 3 p. 1286).

⁶³ Zie verhoor getuige L.L. Roga bij Rechter-Commissaris p. 2.

⁶⁴ Zie verhoor getuige L.L. Roga bij Rechter-Commissaris p. 2.

⁶⁵ Het wisselen van dollars naar Arubaanse florin is daarbij verre van een uitdaging in Aruba.

⁶⁶ Zie PV-onderzoek histo's a.d.h.v. verklaring getuige L.L. Roga (202012101350.AMB), (AH-dossier p. 138 e.v.).

⁶⁷ Zie PV-verhoor verdachte Arends (persoonsdossier map 1 p. 527).

Castano Henao verklaart op 28 mei 2021 tijdens haar verhoor wel dat Roga inderdaad bij haar thuis is geweest. Alleen zou dit zijn voor het ophalen van lootjes die Castano Henao in het buitenland had gekocht voor Arends in november 2015.⁶⁸ Zoals eerdergenoemd, lijkt dit niet logisch nu Arends in dezelfde periode (november 2015) in het buitenland (Miami) zat om – naar eigen zeggen – lootjes te kopen. Waarom moest Castano Henao dan lootjes voor haar meenemen? Wij hebben ook geen enkel bewijs kunnen vinden dat Casano Henao lootjes heeft gekocht.

De verklaringen die Roga aflegt bij zowel de Landsrecherche als de Rechter-Commissaris vinden dus ondersteuning in het dossier. Roga belast zichzelf ook met deze verklaring. Het vervoeren van een envelop met een grote hoeveelheid cash is al snel witwassen. En dan laten wij nog buiten beschouwing de schaamteloze berichten die over Roga zijn geplaatst in de media in aanloop van dit proces. Roga heeft met deze verklaring dus weinig te winnen. Dit maakt haar verklaring alleen maar meer betrouwbaar.

Al met al vinden wij de verklaring van Roga geloofwaardig en betrouwbaar. De verklaring dat zij een envelop met een aanzienlijke hoeveelheid contant geld naar de woning van Sevinger heeft gebracht in opdracht van Arends. Dat advocaten niet de moeite hebben genomen gebruik te maken van hun recht Roga te ondervragen, komt volledig voor hun eigen rekening. Maar dat doet niets af aan het feit dat de verklaring van Roga gebruikt kan worden als bewijsmiddel.⁶⁹

7.6. Giften/donaties zaaksdossier Susebeek

Het staat niet ter discussie dat Sevinger wist dat de giften rondom de verbouwing van zijn woning werden gedaan door Susebeek. Gezien het soort giften, is het ook aannemelijk dat Sevinger om deze giften heeft gevraagd. Het betreffen namelijk verbouwingen aan de woning van Sevinger. Het is logisch dat het initiatief voor deze verbouwingen vanuit Sevinger zelf kwam. Sevinger ontkent deze giften als zodanig ook niet. Hij verklaart enkel dat hij deze giften heeft terugbetaald. Zonder enige onderbouwing of bewijs voor deze terugbetaling. Tot op de dag van vandaag.

Voor de gymapparatuur aangetroffen in de woning van Sevinger is de verklaring wat anders. Susebeek verklaart hierover dat hij samen met Sevinger een Vectra gymmachine - een apparaat van rond AWG 23.000 - had uitgekozen in de Verenigde Staten. Susebeek heeft de betaling verricht. Maar de afmetingen van dit apparaat waren te groot voor de woning van Susebeek zelf. Daarom is toen besloten om het apparaat in de woning van Sevinger te plaatsen. Deze beslissing is vrij snel gemaakt in het proces. Want dit apparaat is direct afgeleverd bij de woning van Sevinger. Het is dus nooit in de buurt geweest van de woning van Susebeek.⁷⁰ Edelachtbare, wij zullen volstaan met de opmerking dat wij dit niet echt een geloofwaardig verhaal vinden.

Opvallend is dat Sevinger en Susebeek verschillende verhalen vertellen over hoe de betalingen (de giften) zijn verlopen voor de (overige) verbouwingen. Bijvoorbeeld de betaling bij Fantastic Gardens; een

⁶⁸ Zie PV-verhoor Castano Henao (persoonsdossier map 2 p. 717).

⁶⁹ Zie Hoge Raad 12 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1418

⁷⁰ Zie onder meer PV 6de verhoor P. Susebeek (persoonsdossier map 6 p. 2845 en p. 2855).

totaalbedrag van AWG 25.201,64.⁷¹ Eerst zegt Sevinger dit geldbedrag zelf – contant – betaald te hebben. Letterlijk zegt hij *“ik heb zelf bij Fantastic Gardens betaald”* en *“ik heb deze offerte contant betaald”*.⁷² Maar wanneer hij, Sevinger, wordt geconfronteerd met diverse cheques van PATS Development NV, een bedrijf van Susebeek, verandert Sevinger zijn verhaal opeens. Na deze confrontatie verklaart Sevinger dat hij aan Susebeek contant geld heeft meegegeven om te betalen bij Fantastic Gardens. Dat is een heel ander verhaal. Maar dat verklaart ook niet waarom door PATS Development NV cheques zijn uitgeschreven aan Fantastic Garden.

Susebeek verklaart in zijn verhoor – voordat hij met de bovenstaande bevindingen wordt geconfronteerd – dat hij ooit weleens een “envelopje” voor Sevinger wegbracht. Dit omdat Sevinger het te druk had.⁷³ Susebeek verklaart expliciet dat dit steeds op deze manier gaat. Sevinger geeft hem (Susebeek) contant geld en Susebeek moet vervolgens voor Sevinger betalen. Dus met het geld van Sevinger.⁷⁴ Dit is zonder twijfel in strijd met de bevindingen in het dossier. In strijd met de waarheid. Want de betalingen zijn verlopen met cheques van een bedrijf van Susebeek.

Verdachten Sevinger en Susebeek zitten hier te liegen. Wij hebben er geen ander woord voor. Aantoonbaar te liegen. Als ze bevindingen worden voorgehouden, gaan ze hun verhaal aanpassen. Als er dan – opnieuw – bevindingen worden voorgehouden, bevindingen die hun nieuwe verhaal tegenspreken, verdraaien ze hun verhaal opnieuw. Leugen op leugen wordt op elkaar gestapeld.

Daarna doen de verdachten Sevinger en Susebeek misschien wel het meest verstandige. Ze zijn het allemaal vergeten. Susebeek zegt dat hij het zich opeens niet meer kan herinneren. Hij moet gaan zoeken in zijn papieren. Sevinger wil niets meer verklaren. Hij geeft aan dat hij later met een financieel rapport komt.

Verdachten gaan terug naar de tekentafel om een beter verhaal te verzinnen. En tot op de dag vandaag, hebben ze nog geen uitleg willen (of kunnen) geven over de ‘terugbetaling’. Dit vinden wij veelzeggend.

De giften van Susebeek aan Sevinger voor zijn woning in de onderzoeksperiode ziet u hieronder.⁷⁵

21-5-2014	Stone Market LLC invoerrechten en vrachtkosten	299,67
2014-2018	La Ornamental Hekwerk woning Sevinger	21.721,13
2015-2016	Fantastic Gardens aanleggen tuin	25.201,64
2016-2017	Vectra gymmachine + ijskast	23.742,80
7-8-2015	Invoerrechten en vrachtkosten Elliptical-Burlington en Home Depot	1.523,92

Het betreft een totaalbedrag van AWG 72.489,16.

⁷¹ Zie ZD Susebeek p. 7 e.v.

⁷² Zie PV 6de verhoor O.B. Sevinger (persoonsdossier map 5 p. 2095).

⁷³ Zie PV 4de verhoor P. Susebeek (persoonsdossier map 6 p. 2748).

⁷⁴ Zie PV 4de verhoor P. Susebeek (persoonsdossier map 6 p. 2752).

⁷⁵ Zie ZD Susebeek p. 73.

De Landsrecherche heeft deze terugbetalingen nergens terug kunnen vinden. Er zijn ook geen kwitanties van deze betalingen.⁷⁶ Ondanks het feit dat verdachten steeds hebben aangegeven dat er bewijzen zijn van deze terugbetalingen, hebben zij – tot de dag van vandaag – nagelaten deze bewijzen aan te leveren. Ook niet in het financiële rapport overlegd door verdachte Sevinger. Bewijzen die bijzonder ontlastend zouden kunnen zijn. Naar het waarom kunnen wij alleen maar gissen.

7.7. Giften/donaties zaaksdossier Stichting FCB - Harms c.s.

Sevinger verklaart op zitting dat hij geen idee had dat Harms hem diverse aanzienlijke campagnedonaties heeft gedaan. Dit lijkt ons – op zijn zachtst gezegd – heel sterk. Alleen door het simpele feit dat Harms later is ‘na gebeld’ namens Sevinger met het verzoek nog meer donaties te geven. Dit valt niet echt te rijmen met een anonieme donateur. Daarbij waren deze donaties van dermate grote omvang, dat Sevinger wel op de hoogte moest zijn van de gever. Voor het jaar waarin deze donaties zijn geschonken (2013), zijn deze donaties goed voor bijna een kwart van de totale donaties die door Sevinger zijn ontvangen in dat jaar.⁷⁷ Het gaat als gezegd om een donatie van AWG 92.500.

Daarbij zijn Harms en Sevinger goede bekenden van elkaar. Harms en Sevinger kennen elkaar maar liefst 30 jaar. Harms en Sevinger hebben ook samengewerkt en Harms benadrukt dat zij (Harms en Sevinger) regelmatig vergaderden. Harms was naar eigen zeggen een vaak geziene gast op het bestuurskantoor bij Sevinger.⁷⁸ Sevinger was daarbij ook op de hoogte dat Harms zich bezighield met de ontwikkeling van vastgoed. Dan is het volledig ongeloofwaardig dat Sevinger niet op de hoogte was van donaties van maar liefst in totaal AWG 92.500. Zeker nu deze donaties binnen kwamen midden in precies dezelfde periode dat er onderhandelingen plaatsvonden voor erfpachtterreinen van Harms zijn bedrijven.

Het Openbaar Ministerie is daarbij van oordeel dat de diverse donaties gedaan door Harms hebben plaatsgevonden in nauwe en bewuste samenwerking met (in ieder geval) zijn zonen. Verdachte Harms verklaart dat zij – Harms zelf en zijn zonen – een gezamenlijk beleid hadden als het ging om politieke donaties. Dit lijkt ons een sterke indicatie dat er op dit gebied (donaties) een onderlinge afstemming en coördinatie plaatsvindt en ook heeft plaatsgevonden.

7.8. Giften/donaties zaaksdossier Stichting FCB - Pristine Estates

Namens (door) Pristine worden er diverse giften en donaties gedaan aan Sevinger. Pristine is de exploitant van het Holiday Inn hotel bij Palm Beach. Deze zullen wij voor het overzicht opsplitsen in giften in de vorm van donaties aan de stichting van Sevinger (Stichting FCB) en de gift in de vorm van het betalen van het verjaardagsfeest voor de dochter van Sevinger begin 2012 in het Holiday Inn Hotel. Lowenstein – eigenaar

⁷⁶ Zie PV-zitting d.d. 7 september 2022 p. 4.

⁷⁷ Volgens eigen overzicht aangeleverd door Sevinger, heet Sevinger in 2013 in totaal AWG 409.181 aan donaties ontvangen (zie pagina 16 van het Financieel Rapport d.d. 22 augustus 2022), via de bedrijven van de familie Harms heeft Sevinger in datzelfde jaar AWG 92.500 ontvangen. Dit is 22,6% van de donaties ontvangen door Sevinger in dat jaar.

⁷⁸ Zie PV-zitting d.d. 7 september 2022 p. 4.

van Pristine – is een goede bekende van Sevinger. Zij zouden op enige regelmatige basis met elkaar uit eten gaan.

Bij de Rechter-Commissaris verklaart Lowenstein uitgebreid over het betalen voor (een deel van) het verjaardagsfeest van de dochter van Sevinger.⁷⁹ Overigens is de vraag wie nu feitelijk heeft geprofiteerd van dit verjaardagscadeau van Pristine van USD 7.968,89 (op een totale rekening van USD 10.490).⁸⁰ Het betreft namelijk “*premium brands*” alcohol. De dochter van Sevinger vierde haar 15de verjaardag. Maar dit geheel ter zijde.

Daarnaast zijn er dus nog de donaties aan de stichting FCB. Het overgrote gedeelte van de giften aan stichting FCB vinden plaats in september 2017; in totaal AWG 40.000. Dit is precies dezelfde periode waarin onderhandelingen plaatsvonden met betrekking tot een belangrijk wijzigingsverzoek ingediend door Pristine Estates voor het Holiday Inn Hotel bij voormalig minister Sevinger.

Van deze giften wist Sevinger naar eigen zeggen dus niets.

Gezien het feit dat Lowenstein (eigenaar Pristine Estates) (i) aangeeft een goede relatie te hebben met Sevinger, (ii) Sevinger actief betrokken was bij de onderhandelingen met Pristine,⁸¹ en (iii) de omvang van de donaties (bijna 30% van alle donaties die Sevinger heeft ontvangen in 2017),⁸² is het ongeloofwaardig dat Sevinger geen kennis had van de verschillende donaties en diens gever. Dan laten wij het feit dat delen van het “DIP-dossier” van Pristine Estates zijn aangetroffen in de woning van Sevinger op 2 oktober 2019 nog buiten beschouwing.

Het bedrag dat is betaald voor het verjaardagsfeest is daarbij dermate groot – bijna 8.000 dollar – dat het ongeloofwaardig is dat Sevinger deze gift nooit is opgevallen. Tegenover zijn salaris als minister, is dit een substantieel deel van zijn netto jaarinkomen. Sevinger verklaart zelf AWG 15.000 netto per maand te verdienen als minister.⁸³ Het feit dat iemand een rekening voor jou oppakt van 8.000 dollar, zie je niet even over het hoofd.

⁷⁹ Zie PV-verhoor Rechter-Commissaris getuige Lowenstein d.d. 31 augustus 2022.

⁸⁰ Zie PV-verjaardagsfeest Holiday Inn Aruba (202103111500.AMB) (ambtshandelingendossier p. 706 e.v.).

⁸¹ Dit volgt af te leiden uit de verklaring van Sevinger zelf, die aangeeft vele malen met Lowenstein gezeten te hebben (zie 11de verhoor Sevinger, persoonsdossier map 5 p. 2350 e.v.). Tevens verklaart getuige Peterson over “discussions met de minister Infra en de Minister van Tourism in nov. 2015”, het is logisch dat Sevinger hier, op enig moment, aanwezig bij was (zie persoonsdossier map 4 p. 1706).

⁸² Volgens eigen overzicht aangeleverd door Sevinger, heet Sevinger in 2017 in totaal AWG 142.568 aan donaties ontvangen (zie pagina 16 van het Financieel Rapport d.d. 22 augustus 2022), via de bedrijven van de familie Harms heeft Sevinger in datzelfde jaar AWG 40.000 ontvangen. Dit is 28,1 % van de donaties ontvangen door Sevinger in dat jaar.

⁸³ Zie 1ste verhoor Sevinger (Persoonsdossier map 4) p. 1938.

Overzicht donaties van genoemde rechtspersonen aan Stichting FCB⁸⁴

	bedrag	Boekingsdatum FCB rekening
Pristine Estates NV	AWG 5000	10 september 2013
	AWG 20.000	15 september 2017
	AWG 10.000	21 september 2017
	AWG 10.000	22 september 2017 ⁸⁵
Milero Investments NV⁸⁶	AWG 1500	10 februari 2012
	AWG 2500	21 juni 2013
	AWG 25.000	21 augustus 2013
	AWG 2500	26 juni 2017
The Merlin Group NV⁸⁷	AWG 15.000	3 september 2013
	AWG 25.000	22 september 2013
	AWG 25.000	18 november 2013

7.9. Tegenprestatie

Nu wij kunnen vaststellen dat Sevinger als ambtenaar giften heeft aangenomen of gevraagd, is de volgende vraag of Sevinger als ambtenaar wist of redelijkerwijs vermoedde dat deze giften hem werden gedaan om hem als ambtenaar iets te laten doen of nalaten of omdat hij in het verleden iets heeft gedaan of nagelaten. Als eerder gezegd, is niet vereist dat het met de giften beoogde handelen of nalaten ook daadwerkelijk is gevolgd.

Gezien de omvang, timing en aard van de giften, twijfelen wij hier niet aan. Maar het doel van de giften heeft zich ook daadwerkelijk geëffectueerd. De gevers (actieve omkopers) hebben gekregen wat zij beoogden.

7.10. Tegenprestatie in de vorm van een voorkeursbehandeling

In het verleden werd aangenomen dat de gift verband moest houden met een min of meer concrete tegenprestatie. In meer recente rechtspraak heeft de Hoge Raad echter voor artikel 177 van het Nederlandse wetboek van strafrecht (actieve ambtelijke omkoping) geoordeeld dat dit artikel niet alleen ziet op de situatie dat er een direct verband bestaat tussen de gift of belofte enerzijds en een concrete tegenprestatie anderzijds, maar ook op het doen van giften of beloften aan een ambtenaar om daardoor een relatie met die ambtenaar te laten ontstaan (of te onderhouden). Dit met het doel een voorkeursbehandeling te krijgen. Of vastgesteld kan worden dat de giften zijn gedaan om een voorkeursbehandeling te krijgen, zal mede afhangen van de omvang, de aard en de frequentie van

⁸⁴ Zie PV financieel onderzoek FCB (202107121000.BEV).

⁸⁵ In het relaas ZD Fundacion Curason Berde is de banktransfer op bladzijde 20 abusievelijk toegeschreven aan Berkem Developments NV. Zie echter PV financieel onderzoek FCB 202107121000.BEV en meer specifiek bijlage 2.

⁸⁶ Milerno Investments NV is gelieerd aan verdachte C. Harms.

⁸⁷ The Merlin Group NV is gelieerd aan verdachte C. Harms.

de giften, de positie van de ambtenaar binnen de overheidsorganisatie en het tijdstip waarop de giften zijn gedaan.⁸⁸

Wat betreft de voorkeursbehandeling. Niet alle vrienden/bekenden van Sevinger schoven bij hem aan op het bestuurskantoor. Maar het waren wel steeds de personen die giften hadden gedaan die bij de minister aan de tafel mochten zitten. Wiens aanvragen een warme maar dwingende begeleiding kregen van minister Sevinger richting de DIP. Het waren steeds deze partijen die binnen enkele dagen een beslissing kregen van minister Sevinger op hun aanvraag. Het waren steeds deze partijen waarbij niet de normale/voorgeschreven route voor de aanvragen werd gevolgd.

De “*Open Door Policy*” van Sevinger was slechts voor een kleine groep weggelegd.

Het is eerder op zitting al ter sprake gebracht. Maar staat voor het Openbaar Ministerie vast dat de route van Sevinger naar de DIP voor aanvragen van erfpachtterreinen, duidelijk een voorkeursbehandeling is.

Wij zullen per zaakdossier de beoogde tegenpresentatie (dan wel voorkeursbehandeling) nalopen.

7.11. Tegenpresentatie zaakdossier Deshaun/Elenath - Arends

Wat betreft de tegenprestatie voor Arends en de aan haar gelieerde bedrijven, zullen wij verwijzen naar hetgeen hierboven is gesteld in de zaakdossiers Deshaun en Elenath, alsmede de betaling aan Sevinger waarover getuige Roga heeft verklaard. Zonder twijfel is hier sprake van een tegenprestatie die direct samenhangt met een betaling aan Sevinger, dan wel een voorkeursbehandeling die samenhangt met deze betaling.

Dat de betaling uitgevoerd door Roga niet direct te linken is aan een (officiële) aandelenverkoop, doet daar niets aan af. Wat ons betreft staat vast dat Roga een (substantieel) geldbedrag naar Sevinger heeft gebracht. Hiertegenover staat een specifieke – en zeer waardevolle – tegenpresentatie c.q. voorkeursbehandeling door Sevinger. Te weten de uitgiften van erfpachtterreinen aan de vennootschappen Deshaun en Elenath.

7.12. Tegenpresentatie zaakdossier Susebeek

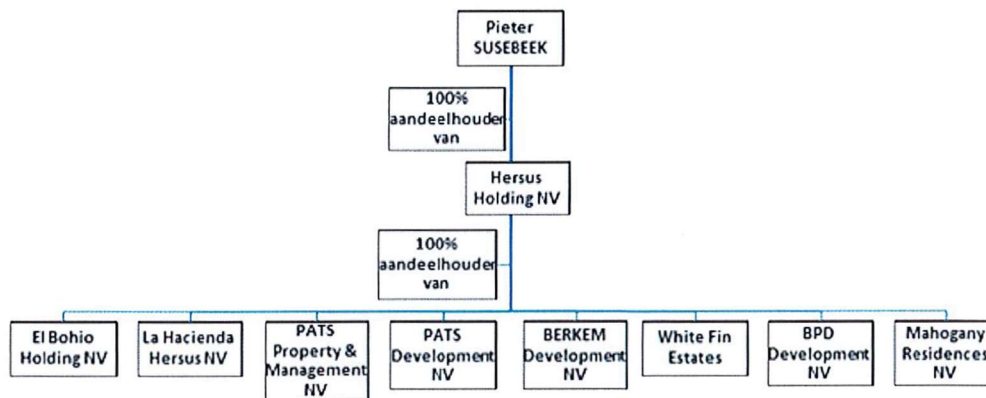
Susebeek zijn succes qua erfpachtterreinen lijkt geëxplodeerd te zijn na de aanstelling van Sevinger als minister. Voor het aantreden van Sevinger als minister had Susebeek geen noemenswaardige successen qua aanvragen. Na het aftreden van minister Sevinger overigens ook niet. De ambtsperiode van Sevinger als minister, was voor Susebeek een periode van gouden jaren en gouden bergen.

De werkwijze van Susebeek bij de aanvragen is niet geheel transparant. Susebeek schuift steeds andere mensen bij zijn bedrijven naar voren. Dit - enkel en alleen - om zichzelf buiten zicht te houden. Dit geeft Susebeek ook met zoveel woorden toe. Dit deed Susebeek - naar eigen zeggen - omdat zijn

⁸⁸ Zie onder meer arrest Hoge Raad d.d. 22 april 2005 ECLI:NL:HR:2005:AT8318 en arrest Hoge Raad d.d. 11 april 2017 (ECLI:NL:HR:2017:641).

ambtenaarschap deze functies verbod.⁸⁹ Kennelijk weet Susebeek dondersgoed dat er iets niet in de haak is. Maar uiteraard heeft Susebeek geen bezwaar om creatief met deze regels om te gaan. De bestuurders van zijn vennootschappen zijn niet meer dan katvangers. Deze bestuurders beslissen helemaal niets. Ze voeren slechts instructies uit van Susebeek.

Het overzicht van de bedrijvenstructuur van de diverse vennootschappen die zijn toe te schrijven aan Susebeek maakt ook duidelijk; hij is de begunstigde. Hij is de UBO⁹⁰. Hij bepaalt. Alles wat deze vennootschappen verkrijgen, daar heeft Susebeek direct beschikking over. Niemand anders.⁹¹

Uit het dossier blijkt dat Susebeek de ene toplocatie na de andere toplocatie kreeg. Palm Beach. Eagle Beach. Een terrein tegenover de Cruiseterminal in Oranjestad. Terreinen die zonder twijfel miljoenen waard zijn.

Deze terreinen gaan dus niet naar grote projectontwikkelaars. Nee. Deze terreinen gingen naar het afdelingshoofd informatica bij Dienst Openbare Werken (DOW). Of specifiek; de persoonlijk adviseur van het bureau van Minister Sevinger. Deze twee banen/aanstellingen zijn wat lastig uit elkaar te halen in de loopbaan van Susebeek. Vaststaat dat Susebeek - naar eigen zeggen - feitelijk tussen de 3 en 5 uur werkte per week als ambtenaar. Alleen voor toenmalig minister Sevinger. Dit op een arbeidscontract van 40 uur. Met aanzienlijke toelagen.

Dus het is wat dat betreft niet vreemd dat Susebeek alle tijd had om zich te ontwikkelen als vastgoedontwikkelaar in deze periode. In ieder geval gaf Sevinger dus erfpachtrechten uit aan iemand die rondliep binnen zijn eigen ministerie. De *chief of staff* van Sevinger (Every) was zelfs zo attent om steeds voor Susebeek naar de DIP te bellen om te vragen hoe het er voorstond met zijn aanvragen.⁹²

Susebeek zijn naam wordt in onderzoek Avestrus al vroeg genoemd. Reeds bij de aangifte van Statenleden Croes en Tjon in februari 2018. Getuige Tsu - tussen 2010 en 2014 teamcoördinator bij de DIP - geeft ook

⁸⁹ Zie PV 1ste verhoor P.T.A. Susebeek (persoonsdossier map 6 p. 2558 e.v.).

⁹⁰ UBO staat voor Ultimate Beneficial Owners, oftewel uiteindelijk belanghebbenden).

⁹¹ Zie ZD Susebeek p. 20 e.v.

⁹² Zie PV 2de verhoor getuige G.C. Tsu (getuigendossier map 3) p. 1397 e.v.

aan dat de naam van Susebeek vaak werd genoemd. Veelzeggend verklaart Tsu; “Hij, Susebeek, kreeg alles”. Op alle aanvragen van Susebeek gaf Sevinger zijn akkoord.⁹³

Uit afgeluisterde communicatie tussen Sevinger en Susebeek, blijkt dat Susebeek en Sevinger praten over vastgoedinvesteringen. Vastgoedinvesteringen van Susebeek. Concreet ging het over een pand van Susebeek waarin hij de supermarkt Ling & Sons in probeerde te krijgen.⁹⁴ Dit gesprek vindt plaats in september 2019. Zonder twijfel bespraken Susebeek en Sevinger dus - heel concreet - de vastgoedpraktijken van Susebeek. Dat maakt het wat ons betreft volstrekt onaannemelijk dat Susebeek het geheim heeft gehouden dat hij achter de diverse aanvragen zat die - door en namens hem - bij het bureau van Sevinger zijn ingediend. Want al zijn vastgoedprojecten - zonder uitzondering - gingen over het bureau van Sevinger heen.

Wij stellen dat Sevinger op de hoogte was van alle aanvragen ingediend door Susebeek zoals hieronder beschreven.

7.12.1. Pats Development NV

Pieter Susebeek is de begunstigde en enige aandeelhouder van Pats Development NV (Hierna **Pats Development**). Zijn naam stond ook op de bouwofferte van Pats Development.⁹⁵ “PATS” staat voor de initialen van Susebeek. Uit correspondentie en verklaringen van betrokkenen binnen de overheid, blijkt dat iedereen op de hoogte was dat Susebeek - Pieter Susebeek - de persoon was achter de aanvraag voor Pats Development.⁹⁶ Dit alles was dus eind 2011.

Deze aanvraag gaat al wat jaren terug en lijkt in november 2011 in een stroomversnelling te raken. Dit mede geïnitieerd door Sevinger. Die op 30 november 2011 een wat geïrriteerde instructie stuurt naar de DIP. Sevinger voegt een handgeschreven notitie toe met de woorden “hoe kan dit?”.⁹⁷

Maar de stroomversnelling van de voorkeursbehandeling van verdachte Susebeek met betrekking tot Pats Development lijkt pas later echt te beginnen. Op 28 september 2012 wordt er namens Pats Development een verzoek gedaan tot uitbreiding van het perceel C-2810. Binnen twee dagen na binnenkomst van de aanvraag op het bureau van Sevinger (1 oktober 2012), tekent Sevinger al voor akkoord met zijn bekende instructie richting DIP “Dir DIP, dezerzijds akkoord, gaarne uw medewerking”.⁹⁸ Deze uitbreiding zag hoogstwaarschijnlijk op een parkeerplaats waar 115 voertuigen konden staan.

Nu begint het pas echt voor Pats Development c.q. Susebeek. Want op 27 november 2014 wordt er namens Pats Development een verzoek tot wijziging bestemming ingediend. Volgens de voorgestelde wijziging, moet er een aanzienlijk gebouw komen voor toerisme, opslagplaats, winkelruimte, bar,

⁹³ Zie PV 2de verhoor getuige G.C. Tsu (getuigendossier map 3) p. 1397 e.v.

⁹⁴ Zie Tap 5934480 TPN52 d.d. 15 september 2019.

⁹⁵ Zie brief Pats Development d.d. 12 september 2011 (SP68.02.04.11) (ZD Susebeek p. 125).

⁹⁶ Wij verwijzen onder meer naar de getuigenverklaring van Tsu in diens eerste verhoor alsmede de e-mailcorrespondentie van 3 januari 2012 tussen Tsu en Dammer (ZD Susebeek p. 165 e.v.).

⁹⁷ Zie verzoekbrief Pats m.b.t. afhandeling oprecht d.d. 24 oktober 2011 (ZD Susebeek p. 159).

⁹⁸ Zie verzoek uitbreiding perceel C-2810 d.d. 28 september 2012 (ZD Susebeek p. 176).

restaurant en een condominium van maximaal 16 units.⁹⁹ Een nogal serieus project op een gewilde locatie in Aruba. Met een brede bestemming volgens dit wijzigingsverzoek.

Deze aanvraag komt op 27 november 2014 binnen. Maar ditmaal wordt de beslissing en instructie tot uitvoering binnen een dag gegeven door Sevinger. Op 28 november 2014 geeft Sevinger de instructie aan de DIP deze wijziging uit te voeren en te formaliseren. Voor de duidelijkheid. Hier gaat het niet om het verplaatsen van een schuurtje. Deze wijziging van het erfpachtterrein vertegenwoordigt een aanzienlijke waarde.

Later wordt er nog namens Pats Development tweemaal een verzoek tot verlenging van de termijn ingediend. Dit voor het passeren van de akte bij de notaris. Beide verzoeken keurt Sevinger goed binnen enkele dagen. Uiteindelijk wordt op 25 juli 2017 bij de notaris de wijziging erfpachtvoorwaarden als de uitbreiding naar commercieel gepasseerd.

7.12.2. Nusadua Corporation N.V.

De optieverlening voor Nusadua Corporation NV (hierna **Nusadua**) vindt plaats op 4 april 2012. Althans dat moeten wij aannemen. Wij hebben geen fysieke documenten aangetroffen. In ieder geval wordt op 24 maart 2017 door Nusadua een verzoek tot bestemmingswijziging ingediend. Dit betreft een perceel direct naast het perceel van Pats Development bij Palm Beach. Wat eerst een bedrijfspand zou moeten worden, wordt nu een Multi commercieel bedrijf bestemd voor toerisme/condominium complex.¹⁰⁰ De aanvraag komt op 27 maart 2017 (direct) binnen op het bureau van minister Sevinger en wordt dezelfde dag goedgekeurd en doorgezonden naar DIP. De feitelijke erfpachtovereenkomst is op 18 oktober 2017 geaccordeerd door Sevinger. Slechts enkele dagen voor het aflopen van zijn ministerschap. Dit zal later een thema blijken.

De aanvraag is ondertekend door Dinand Susebeek (broer van). Maar opnieuw is Pieter Susebeek weer betrokken. Hij was bij oprichting van Nasadua een van de aandeelhouders. De administratie van Nusadua is aangetroffen, tussen de administratie van Pats Development, op het kantoor van verdachte (Pieter) Susebeek. Ook maakt Pieter Susebeek gebruik van het perceel van Nasadau; hij heeft een container daar staan waarin hij administratie van zijn bedrijf La Hacienda bewaart. Ook verschijnt verdachte Susebeek op een zitting in een civiele procedure gevoerd door Nusadua. In het vonnis wordt hij (Pieter Susebeek) zelfs door het Gerecht aangemerkt als een bestuurder. In ieder geval wijst alles erop dat verdachte Susebeek een ruime vinger in de pap heeft hier. Dat Susebeek op de achtergrond blijft doet hier niets aan af. Sterker nog, het past precies binnen het patroon wat wij zien. Naar de mening van het Openbaar Ministerie is er in ieder geval sprake van een nauwe en bewuste samenwerking tussen verdachte Susebeek, zijn broer Dinand en de vennootschap Nusadua zelf in deze aanvraagprocedure.

De opvolger van Sevinger, Otmar Oduber, heeft de erfpachtovereenkomst van Nasadau van 1 november 2017 nietig verklaard. De aangegeven reden hiervoor was dat de erfpachtovereenkomst in strijd was met het toen geldende ROP, onder meer door de goedgekeurde bouwhoogte van zeven bouwlagen. Daarnaast

⁹⁹ Zie verzoek bestemmingswijziging Pats d.d. 27 november 2014 (ZD Susebeek p. 180).

¹⁰⁰ Zie Verzoekbrief wijziging en omzetten bedrijf Nusadua (SB68.02.04.11.01) (zie ZD Susebeek p. 205 e.v.).

was niet aan alle voorwaarden voldaan van de aanvraag. Dit laatste wordt ook ondergeschreven door het Gerecht in een vonnis d.d. 5 december 2018.¹⁰¹

7.12.3. Berkem Development N.V.

Berkem Development N.V. (hierna **Berkem Development**) is opgericht op 2 november 2012 door de oom van Susebeek (Antonio Berkemeyer) en verdachte Susebeek zelf via zijn holding vennootschap Hersus Holding N.V. (hierna **Hersus Holding**). De verdeling van aandelen is opvallend. Berkemeyer heeft 1% van de aandelen. Susebeek heeft de overige 99%. Susebeek kan geen goede uitleg geven voor deze structuur. Een maand later – december 2012 – heeft Berkemeyer zelfs geen enkel aandeel meer in Berkem Development. Vanaf dat moment is verdachte Susebeek de enige (middellijke) aandeelhouder van Berkem Development. De UBO van Berkem Development.¹⁰²

Berkem Development is de grote klapper voor Susebeek. Zelden hebben wij iemand zo veel geld zien verdienen met zo weinig inspanning.

Voor de kerstdagen van 2012 wordt er namens Berkem Development een aanvraag ingediend - op het bureau van Sevinger - voor een perceel in Oranjestad aan de L.G. Smith Boulevard; Het "DOW-gebouw". Uit deze aanvraag is af te leiden dat er al gesprekken hebben plaatsgevonden tussen Berkem Development en Sevinger. Na de feestdagen – op 5 januari 2013 – geeft Sevinger zijn zegen over deze aanvraag; "*Dir DIP, akkoord conform, gaarne uw medewerking*".¹⁰³

Mocht er nog discussie zijn hoe deze aantekening geïnterpreteerd moet worden; Abath schrijft de volgende reactie in zijn aanbiedingsbrief:

"Blijkens uw instructie op het verzoek van Berkem d.d. 10 december 2012, bestaan uwerzijds geen bezwaren tegen uitgifte"

Er volgt vervolgens een radiostilte van meer dan een jaar. Want pas op 18 juli 2014 wordt het verzoek doorgestuurd naar het bureau van Sevinger. Sevinger lijkt hier sneller goed te keuren dan zijn schaduw. Want volgens de stempels op de brief, is het verzoek op 24 juli 2014 binnengekomen. Dit terwijl Sevinger op 23 juli 2014 zijn akkoord geeft.

De verlening van het optierecht volgt op 8 augustus 2014 en de overeenkomst tot vestiging van erfpacht volgt op 1 mei 2015. Bijzonder is dat deze overeenkomst plotseling ziet op twee percelen, terwijl in de aanvraag slechts werd verzocht om een enkel perceel. Iets wat vaker voorkomt, maar niemand kan verklaren.

Tot op die datum (1 mei 2015) wordt alle communicatie richting het bureau van de minister Sevinger en de DIP gevoerd door Berkemeyer. Hij ondertekent alle stukken. Verdachte Susebeek is weer onzichtbaar. Ook Lionel Harms (de latere koper van de aandelen in Berkem Development) is nergens te vinden op de

¹⁰¹ Zie vonnis GEA d.d. 5 december 2018 (ECLI:NL:OGEEA:2018:77 (ZD Susebeek p. 225 e.v.).

¹⁰² Zie onder meer ZD Susebeek p. 35.

¹⁰³ Zie aanvraag brief Berkem d.d. 10 december 2012 (ZD Susebeek p. 274).

stukken. Waarom is Berkemeyer dan de persoon die alle vertegenwoordiging regelt richting het Land Aruba? Waarom niet Susebeek zelf? Berkemeyer is dan al geen aandeelhouder meer.

De eerste communicatie richting de DIP dat er mogelijk een (indirecte) overdracht van het erfpachtterrein plaatsvindt is 2 juli 2015. Door Berkemeyer (!) wordt een verzoek ingediend voor de overdracht van de aandelen aan Falcon Finance N.V. (een bedrijf wat op dat moment toebehoorde aan de vennootschappen Lionel en Curt Harms)¹⁰⁴.

Dit is een overdracht van de aandelen gehouden in Berkem Development. Berkemeyer is op dat moment - al lang - geen aandeelhouder meer. Dat is Susebeek. De overdragende aandeelhouder is natuurlijk de partij die zo'n dergelijk verzoek moet indienen. Althans, dat lijkt voor ons logisch. Sevinger keurt deze overdracht op dezelfde dag goed. Deze ministeriele goedkeuring is ook vereist op grond van de erfpachtovereenkomst. Voor deze datum - 2 juli 2015 – zou het dus onmogelijk moeten zijn te weten dat iemand anders dan de toenmalige aandeelhouder in Berkem Development (Susebeek) het erfpachtrecht uiteindelijk zou verkrijgen.

Dit feit stelt een brief van de RBC Bank van 14 januari 2015 (vijf maanden hiervoor) in een bijzonder daglicht. In deze brief verklaart de RBC Bank dat de UBO van Berkem Development voldoende financiële middelen heeft voor de ontwikkeling van het project. Een van de voorwaarden voor uitgifte van erfpachtterreinen. Dit zou dus Susebeek moeten zijn. Hij is aandeelhouder van Berkem Development op dat moment. Maar de RBC Bank refereert in deze brief helemaal niet naar Susebeek, maar naar Lionel Harms als UBO van Berkem Development.¹⁰⁵

Maar dit is wel te verklaren door het volgende. Op de achtergrond – sinds 2014 – is er blijkbaar al een intentie om alle aandelen in Berkem Development te verkopen.¹⁰⁶ Deze (intentie tot) verkoop is vastgesteld in een *letter of intent* van 18 oktober 2014. Deze verkoop ziet gezien de datum enkel op de optie. Verder helemaal niets. De verkoopprijs? AWG 2.400.000. Dit is wat Susebeek verdient voor het indienen van wat papierwerk bij zijn goede vriend Sevinger.¹⁰⁷ Een *non-refundable* aanbetaling van AWG 240.000, kan Susebeek al meteen in zijn zak steken bij de ondertekening van de *letter of intent* met betrekking tot de verkoop van de aandelen.¹⁰⁸ Dat geldbedrag krijgt Susebeek hoe dan ook.

Aan de andere kant. De koper betaalt (Lionel Harms dus) AWG 240.000 met het risico dat hij nooit dit recht van erfpacht krijgt. Want op dit moment was er nog geen recht van erfpacht. Laat staan de benodigde toestemming van de minister Sevinger om de aandelen in Berkem Development over te kunnen (mogen) dragen. Lionel Harms is een zakenman. Een ervaren ondernemer die goed bekend is in Aruba. Wij vinden het onaannemelijk dat Lionel Harms deze betaling van AWG 240.000 heeft gedaan zonder garantie te krijgen dat Sevinger over de brug zou komen.

¹⁰⁴ Zie onder meer PV-verhoor C. Harms (persoonsdossier Map 3 p. 1234).

¹⁰⁵ Zie PV-uitlevering van RBC Bank iz Berkem Development, (AH-dossier p. 794).

¹⁰⁶ Zie Letter of Intent d.d. 18 oktober 2014 (ZD Susebeek p. 319).

¹⁰⁷ Berkem was daarbij een lege vennootschap zonder verdere activa Zie PV-verhoor getuige H.P. Rajan, (zie getuigendossier map 2 p. 1238 e.v.).

¹⁰⁸ Zie alinea 2 (Deposit) van de Letter of Intent (ZD Susebeek p. 320).

De enige partij die deze garantie kan geven is de verkoper van de aandelen in Berkem Development (Susebeek). De man die achter de aanvraag zit van de (op dat moment) optie. De sponsor van de minister. De persoon die de verbouwing van de woning van de minister betaalt. De persoon die direct voor de minister werkt. De persoon over wie werd gezegd dat “*het altijd al duidelijk was*” dat hij dit gewilde stuk terrein bij de cruiseterminal in Oranjestad zou krijgen.¹⁰⁹ Maar de persoon die verborgen blijft op alle documenten met betrekking tot Berkem Development. Maar wel de persoon die zijn zakken vult zonder enige zichtbare inspanning (laat staan enige ontwikkeling van het perceel); Pieter Susebeek.

Het kunnen geven van deze garantie is illustratief hoe Susebeek zijn voorkeursbehandeling van Sevinger gebruikt en te gelde maakt.

7.12.4. BDP Development NV

BDP Development NV (hierna **BDP Development**) is voor 100% eigendom van verdachte Susebeek. Susebeek is tevens middellijk bestuurder via de holdingvennootschap Hersus Holding.¹¹⁰ BDP Development ontplooit ook geen enkele andere activiteiten dan deze aanvraag.

BDP Development doet een verzoek voor perceel domeingrond bij Eagle Beach.¹¹¹ Het betreft een verzoek voor een commercieel project bestaand uit een toren met 20 condominium, winkels restaurants en bar. Een aanzienlijk project dus. Ter waarde van (potentieel) meerdere miljoenen florijn.

Het startschot van dit project moet zijn goedkeuring van minister Sevinger. Bij zijn gratie zal dit grootse projecten wel of niet kunnen aanvangen. Je zou dus verwachten dat de bestuurder – de aandeelhouder – van BDP Development de aanvraag zou ondertekenen; Susebeek. Niets is minder waar. De secretaresse – Griselda Arends – ondertekent deze aanvraag. Zoals Sevinger ook aangaf tijdens de eerdere zitting in september 2022, de naam van Susebeek - zijn goede vriend - is nergens op deze aanvraag te bekennen.

Deze aanvraag komt op 18 juli 2014 binnen, direct op het bureau van Sevinger.¹¹² En ondanks het feit dat de aanvraag niet de voorgeschreven route heeft genomen via de DIP, accordeert Sevinger deze aanvraag, op dezelfde dag, met zijn bekende handgeschreven tekst “*Dir DIP, dezerzijds akkoord, gaarne uw medewerking*”.

Er volgt een afhandelingsprocedure waar wel wat op aan te merken is. Onderdeel hiervan is een aanbiedingsbrief van de DIP aan minister Sevinger. Nadrukkelijk; dit is een intern stuk. Dit is geen brief die naar derden wordt verstuurd of op enige andere wijze aan derden beschikbaar wordt gesteld. Deze brief wordt wel aangetroffen op het kantoor van La Hacienda Hersus N.V. (hierna **La Hacienda**); het bedrijf van verdachte Pieter Susebeek. Dat is bijzonder. Maar vooral lastig uit te leggen. Want deze brief kan alleen vanuit de DIP of vanaf het ministerie van Sevinger komen. In ieder geval, en buiten discussie, ontvangt Susebeek interne documenten voor aanvragen waar hij direct belang bij heeft, maar waar hij wel op de achtergrond probeert te blijven. Susebeek die werkt als ambtenaar voor minister Sevinger. Dit laatste

¹⁰⁹ Zie verhoor L. Harms bij Rechter-Commissaris d.d. 23 mei 2022.

¹¹⁰ Zie bedrijfsstructuur Susebeek (ZD Susebeek p. 20).

¹¹¹ Zie aanvraagbrief BPD Development d.d. 9 juli 2014 (ZD Susebeek p. 231).

¹¹² Deze conclusie trekt het Openbaar Ministerie uit het feit dat deze brief/aanvraag d.d. 9 juli 2014, enkel was voorzien met een dienststempel van het bureau van minister Sevinger.

lijken wij soms bijna te vergeten tussen alle projectontwikkelingspraktijken van Susebeek in dezelfde periode.

Daarnaast zijn er ook discrepanties in de aanvraag van BDP Development en de bouwplannen. Het aantal gevraagde units/condominium lijkt te veranderen. Dit wordt opgelost door deze gevraagde aantallen in zijn geheel niet op te nemen in de uiteindelijke overeenkomst tot vestiging van de erfpacht.

Er volgen diverse verlengingen van de optierechten in de daaropvolgende periode. In die periode ontvangt Sevinger - van Abath - op 11 oktober 2016 een conceptovereenkomst ter goedkeuring. In het begeleidend schrijven wordt aangegeven dat BDP Development nog niet heeft voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot financiering. De erfpachtovereenkomst wordt uiteindelijk op 1 november 2016 getekend. Susebeek heeft overigens geen haast met ophalen. Dit doet hij pas op 28 september 2017, bijna een jaar later. De akte van erfpachtverlening wordt uiteindelijk gepasseerd op 26 oktober 2017. Dit alles vlak voor het aftreden van Sevinger als minister.

Een tegenvaller voor Susebeek volgt. Want het erfpachtrecht voor BDP Development wordt op 10 december 2018 door de opvolger van Sevinger opgezegd. Dit omdat Susebeek - ondanks herhaalde verzoeken - onvoldoende inlichtingen verschaft omtrent de bouwaanvraag.¹¹³

7.12.5. Mahogany Residences NV

Ditmaal is het de neef van Susebeek - Christian Arends - die door Susebeek naar voren wordt geschoven. Arends ondertekent de aanvraag namens Mahogany Residences NV (hierna **Mahogany**). Maar opnieuw; dit is weer gewoon Susebeek zelf. Susebeek is via zijn holding enig aandeelhouder in Mahogany. Diverse documenten met betrekking tot Mahogany worden aangetroffen ten kantore van het bedrijf van Susebeek; La Hacienda.

Namens Mahogany wordt er een perceel gevraagd bij Palm Beach van 2140 m². Dit verzoek komt op 28 november 2014 binnen op het bureau van Sevinger. En u voelt al aan. Op dezelfde dag wordt deze aanvraag door Sevinger geaccordeerd. Ditmaal met iets andere tekst richting DIP. "*Dir DIP, akkoord cfm, situatie ok*".¹¹⁴ Gezien de tekst - "*situatie ok*" - lijkt het alsof Sevinger binnen een dag een analyse heeft kunnen maken van deze aanvraag voor een aanzienlijk appartementencomplex verzocht door een vennootschap waar hij nog nooit van heeft gehoord.

Er volgen diverse verzoeken tot verlenging van de optie namens Mahogany. Sevinger verleent deze verlengingen opnieuw op de dag van binnenkomst. De verzoeken tot verlenging worden overigens gedaan door een bekende; Griselda Arends.

Een gang van zaken die u bekend moet voorkomen.

Er is alleen een belangrijk punt. Dit optierecht/erfpachtrecht had niet uitgegeven mogen worden. Dit was in strijd met het ROP nu dit perceel in een natuurgebied viel. Daarnaast wordt dit perceel doorkruist door

¹¹³ Zie Betekening d.d. 10 december 2018 aan BPD + MB-opzegging (ZD Susebeek p. 259).

¹¹⁴ Zie verzoekbrief domeingrond d.d. 14 november 2021, (ZD Susebeek p. 334).

de hoofdrioolleiding die vanaf de High Rise loopt. Sterker nog. De DOW adviseerde op 31 oktober 2014 deze percelen niet uit te geven.

Desondanks - en tegen dit advies in - accordeert Sevinger de aanvraag (conform verzoek) enkele weken later. Susebeek is weer een waardevol perceel rijker.

7.12.6. White Fin Estates NV

De aanvraag door White Fin Estates N.V. (hierna **White Fin**) valt weer binnen het patroon. Minister Sevinger geeft binnen een dag na binnenkomst, akkoord op de optie aanvraag.¹¹⁵ Opnieuw schuift Susebeek andere personen naar voren om buiten beeld te blijven. Ditmaal is het Carlo Mansur jr. die het liftwerk doet voor Susebeek via White Fin. Op geen enkel document, ingediend door White Fin, op het bureau van minister Sevinger, komt de naam van Susebeek voor. Zelfs niet wanneer Susebeek op 17 november 2015 - via zijn holding Hersus Holding - alle aandelen in White Fin overneemt. Want ook na deze overdracht van de aandelen, blijft Carlo Mansur jr alle stukken ondertekenen namens White Fin.

Maar wij hebben geen twijfel dat dit allemaal uit de koker van Susebeek komt. Het past precies binnen hetzelfde patroon. Al begrijpen wij dat de aanvraag en uitgifte van White Fin op zichzelf minder duidelijk valt aan te merken als bewijs van een concrete voorkeursbehandeling van Sevinger richting Susebeek, dan wel een concrete tegenpresentatie van omkoping. Wij zouden uw Gerecht kunnen volgen bij een partiele vrijpraak voor de uitgifte van White Fin.

7.12.7. Erfpachtgronden woningbouw Susebeek

De gang van zaken bij bovenstaande commerciële erfpachtterreinen is nog geen eens alles. Want Susebeek (althans zijn familie) verkrijgt ook nog in totaal 1.829 vierkante meter erfpachtgronden voor woning bij Esmeralda verdeeld over drie percelen. Deze percelen worden allemaal op dezelfde dag uitgegeven door Sevinger (28 januari 2014).¹¹⁶

Verkregen erfpachtgronden woningbouw directe familieleden			
Aanvrager	Datum aanvraag	Grootte en locatie terrein	Afgifte
1. V.E. Susebeek-Berkemeyer	10-7-2012	407 m ² te Esmeralda	Ja d.d. 28-01-2014
2. P.S.A. Susebeek	10-7-2012	775 m ² te Esmeralda	Ja d.d. 28-01-2014
3. B.A.T. Susebeek	18-7-2012	647 m ² te Esmeralda	Ja d.d. 28-01-2014

We maken een snelle optelsom. Susebeek verkrijgt 15.141 vierkante meter aan commerciële erfpachtgronden; op toplocaties. 1.829 vierkante meter aan erfpachtgronden voor woningbouw; op toplocaties. En daar komt nog bij 11.000 vierkante meter aan verkregen huurgrond te Jaburibari.¹¹⁷

¹¹⁵ Zie verzoekbrief erfpacht White Fin d.d. 27 januari 2015 (ZD Susebeek p. 365).

¹¹⁶ Zie o.a. ZD Susebeek p. 55.

¹¹⁷ Zie overzicht uitgegeven erfpachtgronden Susebeek in ambtsperiodeperiode Sevinger (ZD Susebeek p. 55).

Geen slechte score voor iemand die zichzelf omschrijft als een simpele boer die al tevreden is met “een boterham met kaas.”¹¹⁸

7.12.8. Aanstelling Susebeek adviseur Sevinger

Wij zien de aanstelling van Susebeek bij het bureau van toenmalig Minister Sevinger ook als een (voorziene) voorkeursbehandeling. Susebeek verklaart slechts 3 uur te werken per week. Dit terwijl hij een salaris ontvangt voor 40 uur werk en daarnaast aanzienlijke toelagen ontvangt in verband met deze aanstelling. Voor een periode van zeven jaar. Een snelle berekening leert dat Susebeek in deze periode meer dan een half miljoen florijn ontvangt aan salaris en toelagen.¹¹⁹

In samenhang met de overige bevindingen in dit dossier, kunnen wij tot geen andere conclusie komen dan dat deze aanstelling van Susebeek slechts een ‘spookfunctie’ is. Die functie neemt gelijk zijn ondernemersrisico weg. Hij kan namelijk altijd terugvallen op een goed ambtenarensalaris en - tot op de dag van vandaag - een goed pensioen. Uiteraard is dit niet het zwaartepunt van de verdenking richting Susebeek/Sevinger.

7.13. Conclusie omkoping Susebeek

Wij bekijken het handelen van Susebeek in onderlinge samenhang en in brede context. Wij zien daarbij een duidelijk patroon. Susebeek schuift stromannen naar voren voor zijn verschillende bedrijven. Bedrijven die niet meer zijn dan een lege huls. Susebeek blijft zelf op de achtergrond maar doet eigenlijk alles. Tegelijkertijd worden de aanvragen van Susebeek direct afgehandeld en goedgekeurd via het bureau van Sevinger. Opvallend is daarbij dat een groot deel van zijn erfpachtovereenkomsten binnen enkele dagen in oktober 2017 worden ondertekend namens Sevinger. De opvolger van Sevinger noemt dit een “afscheidsbeleid”.

Tegenover dit alles staan allerlei giften die Susebeek aan Sevinger doet. Giften die een aanzienlijke waarde vertegenwoordigen. Sevinger daarentegen doet niets voor Susebeek. Wij zien geen enkele gift of dienst vanuit Sevinger richting Susebeek. Behalve uiteraard alle percelen die door Sevinger - als minister - worden gegeven aan Susebeek en de (spook)aanstelling die Susebeek heeft verkregen als adviseur van Sevinger.

Gezien al deze bevindingen, komen wij tot geen andere conclusie dan dat Susebeek - doortrapt en doordacht - Sevinger als minister heeft omgekocht met het oogmerk erfpachtterreinen en een voorkeursbehandeling te verkrijgen. Sevinger heeft zich daarmee ook laten omkopen. Hier was een duidelijke samenwerking. Er is sprake van volle wetenschap en volle opzet.

¹¹⁸ Zie PV van 1ste verhoor verdachte Susebeek (persoonsdossier Map 6 p. 2563).

¹¹⁹ Susebeek was per 1 augustus 2010 ter beschikking gesteld aan het bureau van de minister tot 1 november 2017 (zie 9 ZD Susebeek p. 9). Susebeek ontvang 5000 per maand met toelagen van 25% met vakantiegeld (zie PV-verhoor Susebeek persoonsdossier map 6 p.2577 verhoor).

7.14. Tegenpresentatie zaaksdossier Fundicasion Berde - Harms

Voor de tegenprestatie van Sevinger richting Harms, zullen wij ons hoofdzakelijk richten op de uitgifte met betrekking tot Island Estates. Aan het einde van het requisitoir zullen wij nog kort - ter volledigheid - stilstaan bij de verdenking tegen Harms.

De aanvraag namens Island Estates betrof een perceel grond bij Palm Beach. Aanvraag voor dit perceel dateert van augustus 2013. Deze periode is al eerder genoemd. Het is namelijk dezelfde periode waarin Sevinger donaties ontving van Harms via zijn bedrijven Milero Investments en The Merlin Group. Gezien de omvang van de donaties en de timing, komen wij tot de conclusie dat deze donaties - naar uiterlijke strekking - geen ander doel konden hebben dan een voorkeursbehandeling te verkrijgen bij Sevinger; specifiek de erfpachtaanvraag voor Island Estates te bespoedigen.

Een grote stap vooruit. In augustus 2017 is de overeenkomst tot vestiging van erfpacht gesloten. Vlak voor aftreden Sevinger. Bijzonder is dat er bij de DIP geen documenten van Island Estates zijn aangetroffen. Wel wordt er een dossier aangetroffen bij het BID. Daar zijn wel documenten aangetroffen rondom de aanvraag van Island Estates.

Uit deze stukken bleek dat de aanvraag zag op de bouw van 45 luxe condominiums. Daarvoor waren wel diverse bestemmingswijzigingen nodig van minister Sevinger. Sevinger heeft al deze verzoeken – vaak op dezelfde dag – direct goedgekeurd en doorgezet naar de DIP voor afhandeling.

Al de verzoeken rondom Island Estates kwamen direct binnen op het bureau van Sevinger.

Bijzonder bij de afgifte van dit erfpachtrecht, is dat het later is teruggedraaid door de opvolger van Sevinger. Mede omdat het perceel niet uitgegeven mocht worden omdat het (gedeeltelijk) in een natuurgebied ligt, de Bubaliplas. Daarmee is de overeenkomst van erfpacht in strijd met het toen geldende ROP. Dit laatste is ook onder de aandacht van Sevinger gebracht voordat hij de overeenkomst tot erfpacht ondertekende.¹²⁰

Dit alles toont niet alleen aan dat de donaties van Harms feitelijk steekpenningen betroffen om Sevinger te bewegen tot een voorkeursbehandeling (gezien de omvang, de timing en de aard van de donaties), maar tevens dat Sevinger daadwerkelijk handelingen heeft verricht om een erfpachtuitgifte te bewerkstelligen die in directe strijd was met geldende regels (het ROP).

Wij achten daarmee de passieve omkoping met betrekking tot Harms en de vennootschappen aan hem verbonden,¹²¹ wettig en overtuigend bewezen.

7.15. Tegenpresentatie zaaksdossier Fundicasion Berde - Pristine Estates

Wij zullen verder gaan met de omkoping door Pristine Estates. Pristine Estates is hier niet op zitting omdat zij akkoord zijn gegaan met een transactie (schikking) ex artikel 1:149 WvSR ter hoogte van AWG 1.000.000.

¹²⁰ Zie begeleidende brieven DIP Island Estates N.V. (BOB-dossier p. 130 e.v.).

¹²¹ Als gezegd betreft dit, met betrekking tot de voorkeursbehandeling/tegenprestatie in ieder geval Island Estates.

Voor de (voorziene) tegenprestatie, cq bevestiging van een voorkeursbehandeling zullen wij ons richten op hoofdzakelijk de wijziging/splitsing van de erfpacht in de periode tussen 1 juli 2017 en oktober 2017. Op 1 juli 2017 wordt een ministeriele overeenkomst gesloten. In oktober 2017 is er een aanvulling op deze ministeriele overeenkomst gesloten (hierna: **Aanvullingsovereenkomst Pristine**).

Zoals eerder aangegeven, ontvangt Sevinger in de maand september 2017 - precies in de periode waar deze wijziging speelt - in totaal AWG 40.000 aan donaties van Pristine Estates.

Een aantal bijzonderheden die wat het Openbaar Ministerie betreft - op zijn minst - wijzen op een daadwerkelijke voorkeursbehandeling van Sevinger als deze twee overeenkomsten hierboven genoemd naast elkaar worden gehouden.

De bouwverplichting opgenomen in de **Aanvullingsovereenkomst Pristine** was 24 maanden. Dit was nog 12 maanden in de initiële overeenkomst van juli 2017. Geen verzoekschrift voor deze aanpassing is aangetroffen. Voor een dergelijke groot project is een verlenging buitengewoon waardevol. Waarom Sevinger deze wijziging dan toelaat, is onduidelijk. Er is wel correspondentie hierover terug te vinden in het dossier. Maar deze correspondentie betreft enkel voorwaarden die Pristine Estates wenst.

Uit deze e-mailcorrespondentie tussen advocaten van Pristine Estates en het managementteam van de DIP, blijkt een discussie over de werking van bijzondere voorwaarden ten opzichte van de Landsverordening. Alvers Dammers – lid managementteam DIP – brengt ook bezwaren (bedenkingen) naar voren hierover.¹²² Deze worden vervolgens door de advocaat van Pristine Estates weggewuifd. In ieder geval wordt Pristine Estates geen strobreed in de weg gelegd bij de onderhandeling van de Aanvullingsovereenkomst Pristine. Wat Pristine Estates wenst, wordt geregeld. Het belang van de wederpartij - het Land Aruba - lijkt op geen enkele wijze beschermd of gediend te worden.

Dit alles moet bekeken worden tegen de achtergrond dat de door de Pristine voorgestelde voorwaarden van de (concept) Aanvullingsovereenkomst Pristine, op dezelfde dag worden goedgekeurd door Sevinger.

Mocht u nog twijfelen of Sevinger persoonlijke betrokkenheid had bij de aanvraag van Pristine Estates; delen van het DIP dossier inzake Pristine Estates zijn aangetroffen in de woning van Sevinger op 2 oktober 2019 tijdens de doorzoeking door de Landsrecherche.

Wij achten daarmee de passieve omkoping met betrekking tot Pristine Estates voor Sevinger wettig en overtuigend bewezen.

7.16. Omkoping vooraf/achteraf

Artikel 2:351 Sr bevat twee afzonderlijke misdrijven, namelijk passieve ambtelijke omkoping *vooraf* en passieve ambtelijke omkoping *achteraf*.¹²³ Het draait daarbij logischerwijs om de vraag of de ambtenaar op het moment dat hij de gift, belofte of dienst vroeg of aannam, wel of niet al zijn ambtelijke tegenprestatie leverde (waarbij die tegenprestatie uiteraard ook bij omkoping *achteraf* kan zien op een voorkeursrelatie). De tenlastelegging ziet op beide varianten. Naar ons oordeel beging verdachte Sevinger

¹²² Zie PV 11de verhoor Sevinger (persoonsdossier map 5 p. 2420 e.v.).

¹²³ Idem: artikel 2:350 Sr.

beide varianten. Mede met verwijzing naar het vonnis van het Gerechtshof Den Haag in de corruptiezaak van de “Roermondse wethouder”,¹²⁴ menen wij dat aldus hier bewezen kan worden verklaard dat verdachte Sevinger deze giften aannam en vroeg terwijl hij wist dat deze hem werden gedaan om hem te bewegen tot een ambtelijke wederdienst (omkoping *vooraf*) én terwijl hij moet hebben begrepen dat deze hem werden gedaan ten gevolge van of naar aanleiding van een eerder verleende dienst (omkoping *achteraf*).

7.17. Conclusie omkoping

Naar ons oordeel dwingt het samenstel van deze feiten en omstandigheden zonder meer tot de conclusie dat verdachte Sevinger - gezien kennelijke doel en uiterlijke strekking van de donaties - wist, begreep of moest hebben begrepen dat verdachten Harms, Susebeek (al dan niet via de aan hen gelieerde bedrijven) en Pristine Estates, met diens giften beoogden om hem (Sevinger) voordelig te laten beslissen op erfpachtaanvragen. In ieder geval om een goede relatie op te bouwen dan wel te onderhouden. Dit met het oogmerk dat deze relatie voor de gevers op enig moment een of meer voordelen zou kunnen opleveren. Daarbij was er ook meermaals sprake van een concrete beoogde tegenprestatie.

Wat betreft het omkopen door Arends. Dit is evident wat minder subtiel. De envelop kan op geen andere manier beschreven worden dan als een steekpenning aan Sevinger. Daarvoor hoeft niet uitgebreid stilgestaan te worden bij het kennelijke doel en strekking van deze gift.

Bovenstaande moet niet gezien worden als losstaande incidenten. Er is een duidelijk patroon zichtbaar. Personen, uit de directe kring van Sevinger, vragen - verstoep achter vennootschappen - (opties voor) commerciële erfpachtterreinen aan. Dit direct bij het bureau van toenmalig minister Sevinger. Sevinger vraagt (of krijgt) hiervoor steeds een gift of donatie (een steekpenning). Vervolgens zorgt Susebeek - ondersteund door Abath en Every - voor de spoedige afhandeling van deze aanvragen en worden zakken gevuld.

8. VERDUISTERING ZAAKSDOSSIER STICHTING FCB

Sevinger wordt ook verdacht van onrechtmatige onttrekking uit zijn Stichting FCB. Dit is verduistering. Verduistering is een feitelijk vergrijp. De wet/jurisprudentie omschrijft het eigenlijk vrij duidelijk. Iemand is houder (je hebt daar toegang tot) van enig goed dat niet tot zijn of haar eigendom behoort en besluit “om zich de zaak naar eigen goeddunken ten nutte te maken, in de daden heeft omgezet door er als heer en meester over te gaan beschikken.”¹²⁵ Je hebt iets van iemand anders – rechtmatig – onder je en je bent het gaan gebruiken alsof het van jou is.

Daar is in de praktijk snel sprake van. Geld gebruiken/onttrekken van een stichting voor een ander (statutair) doeleinde dan deze stichting voorschrijft, is al verduistering in principe.

¹²⁴ Zie Rechtbank R'dam 12.07.16, ECLI:NL:RBROT:2016:5277 (par. 4.3.10) en later bevestigd door het Hof Den Haag d.d. 20 december 2017 (zie ECLI:NL:GHDHA:2017:3702).

¹²⁵ Zie arrest Hoge Raad d.d. 13 september (2005, NJ 2005/417).

Stichting FCB is opgericht op 17 maart 2009. De statutaire doelomschrijving van de stichting is terug te vinden in artikel 2 van de statuten:

“De stichting stelt zich ten doel: het bijeenbrengen, administreren, beheren en aanwenden van de fondsen die bestemd zijn voor de verkiezingscampagne van de heer Oslin Benito Sevinger”¹²⁶

Vanuit de Stichting FCB is op 9 juni 2015 een cheque a AWG 11.375,50 uitgeschreven aan Nautilus Travel & Trading.¹²⁷ Uit het onderzoek blijkt dat deze betaling zag op een reis van de vrouw van verdachte Sevinger; Claudia Castana Henao. Een dergelijke reis valt evident niet binnen de statuten van de Stichting Fundacion Curason Berde. Sevinger ontkent dit op zichzelf ook niet. Maar hij wil hier tijdens zijn verhoor niet concreet over verklaren. Dat zal hij later doen geeft hij aan. Dit is zijn keuze. Maar dat maakt de verklaring voor onttrekking niet sterker.

Deze onttrekking zou dus een terugbetaling zijn van voorgesloten huurpenningen. Deze concrete verklaring voor deze onttrekking volgt pas augustus 2022 via een “financial report” van mr. Oosterwijk. Niet via een verklaring van Sevinger zelf.

Mr Oosterwijk heeft – onduidelijk vanuit welke formele rol, functie of expertise – een analyse gemaakt van het dossier Avestrus. Daarbij geeft Oosterwijk nadrukkelijk aan dat zij uit gaat van de informatie verschaft door haar opdrachtgever; Sevinger. Zij trekt deze informatie ook niet in twijfel. Feitelijk is Oosterwijk een gedroomde rechter voor iedere verdachte. Zij neemt alles voor waarheid aan. Ook als daarvoor geen onderbouwing wordt gegeven. Vervolgens worden deze “bevindingen” opgenomen in een officieel lijkend rapport met allerlei mooie stempels en plaatjes. Daar vinden wij wat van. Maar het is uiteraard een goed recht van een verdachte dergelijke stukken te overleggen.

Aan de verdenking van de verduistering doet dit rapport helemaal niets af. Voor de verklaring van Sevinger over de onttrekking wordt geen enkel bewijs overlegd. Ook geen stukken waaruit blijkt dat Sevinger kosten voor de stichting heeft voorgesloten en dat de stichting FCB deze kosten zal terugbetalen. Getuige L.M. Piemento verklaart dan wel dat Sevinger ooit huur (contant) heeft betaald. Maar dit gaat volgens haar om een periode nadat het geld van Stichting FCB is onttrokken voor de vliegreis in 2015.¹²⁸ Sevinger verklaart bij zijn verhoor dat hij nooit geld heeft overgemaakt naar de Stichting FCB.¹²⁹ Dat zou toch het moment zijn dat Sevinger kon verklaren dat hij grotere bedragen had voorgesloten die hij nog terug zou moeten krijgen van de stichting.

Daarbij is het de vraag is of deze voorgesloten kosten überhaupt voor rekening van de Stichting FCB komen. Dat kunt u niet zomaar aannemen. Maar het meest opvallende is dat het betalen van vliegtickets voor de vrouw van Sevinger, natuurlijk niet kwalificeert als terugbetaling van een bestaande financiële verplichting die de stichting FCB moet nakomen richting Sevinger.

¹²⁶ Zie statuten Fundacion Curason Berde, (ZD FCB, p. 66.)

¹²⁷ Zie ZD FCB. p 166.

¹²⁸ Zie PV-verhoor L.M. Pimiento d.d. 15 maart 2021 (persoonsdossier map 4 p. 1755).

¹²⁹ Zie Zie PV 10de verhoor Sevinger (persoonsdossier map 5 p. 2357 e.v.).

Conclusie; door stichtingsgelden die Sevinger - tezamen en in vereniging met anderen waaronder Every - als tekenbevoegde van de Stichting FCB¹³⁰ onder zich had, aan te wenden voor privédoeleinden en/of doeleinden die geen relatie hadden met de stichtingsdoeleinden, maakte hij zich - wederom: tezamen en in vereniging - schuldig aan de aan hem ten laste gelegde verduistering.¹³¹

9. MISBRUIK VAN FUNCTIE

Verdachten Sevinger, Abath en Every worden verdacht dat zij misbruik hebben gemaakt van diens functie als minister dan wel ambtenaar. Nederland heeft het artikel misbruik van functie niet ingevoerd en dat betekent dat de Nederlandse rechtswetenschap en de Hoge Raad zich niet tot nauwelijks hebben uitgelaten over de reikwijdte ervan. Wel heeft in 2021 het Gemeenschappelijk Hof van Justitie een belangrijke uitspraak gedaan (in de “Cheri Zaak”) waarin het Hof dit wetsartikel duidelijk toelicht.¹³²

Ter achtergrond. Het betreffende wetsartikel is geïnspireerd door het Verdrag van de Verenigde Naties. Specifiek door artikel 19 van het betreffende artikel. Hierin staat het volgende opgenomen:

“Elke Staat die partij is, overweegt de wettelijke en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn om als strafbaar feit aan te merken, wanneer opzettelijk gepleegd, het misbruik van de functie of positie, waaronder wordt verstaan, het in strijd met de wet verrichten of nalaten van een handeling door een overheidsfunctionaris bij de uitoefening van zijn of haar functie teneinde een onverschuldigd voordeel te verkrijgen voor de functionaris zelf of voor een andere persoon of entiteit”

Een twistpunt voor het vonnis van het Gemeenschappelijke hof in de Cheri Zaak, was dat voor de bewezenverklaring van dit betreffende artikel, wel of niet was vereist dat de verweten gedraging als zodanig in strijd met de wet dient te zijn. Die knoop is door Gemeenschappelijke Hof doorgehakt.

Het Gemeenschappelijk Hof bepaalt hierbij dat overtreding van een geschreven norm reeds voldoende is. Hierbij moet meegenomen worden dat de term “misbruik” zelf al een tamelijk strenge wederrechtelijkheidstoets impliceert. Dat het daarbij in de aard van het ambtenaarschap ligt besloten dat al snel sprake kan zijn van een overtreding van een geschreven norm.

Ambtenaren dienen zich te gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt. Ambtenaren moeten onkreukbaar en betrouwbaar zijn. Er zijn diverse ruime open normen van deze strekking neergelegd in diverse Landsverordeningen die zien op gedragingen van ambtenaren. De meest bekende is uiteraard de eed die Sevinger heeft moeten afleggen bij zijn aanstelling als minister.¹³³

Laakbaar gedrag van een ambtenaar is voldoende voor de overtreding van artikel 2:354 SR. Er hoeft geen sprake te zijn van een overtreding van een geschreven norm. Dit is ook het oordeel van de minister van Buitenlandse Zaken die in de toelichting op artikel 19 het volgende schreef aan de Staten-Generaal: ‘Het

¹³⁰ Zie onder meer ZD FCB p. 11.

¹³¹ Zie arrest Hoge Raad 10 oktober 2017 (ECLI:NL:HR:2017:2575) (inclusief conclusie AG mr. Hofstee bij dit arrest).

¹³² Zie vonnis Gemeenschappelijke Hof van Justitie d.d. 24 februari 2021 (H84/2019) “Cheri Zaak”.

¹³³ Zie Artikel II.8 Staatsregeling van Aruba.

artikel houdt in, het strafbaar stellen van het wederrechtelijk verrichten of nalaten [etc.].¹³⁴ De minister heeft het nadrukkelijk over ‘wederrechtelijk’ en niet over in strijd met een wettelijk voorschrift. Het hoeft geen nadere toelichting dat de term wederrechtelijk betekent: onrechtmatig in het strafrecht, en dat dit ziet op geschreven én ongeschreven rechtsregels.¹³⁵

Het zal voor geen van de aanwezigen vandaag ter discussie staan dat oplichting en omkoping per definitie kwalificeert als misbruik van functie. Hetgeen wij hiervoor naar voren hebben gebracht moet dat ook in oogschouw genomen worden voor de bewezenverklaring van het misbruik van functie. Wel zijn wij van mening dat de voorkeursbehandeling van vrienden/bekenden – ten opzichte van de overige indieners van erfpachtrechten – ook misbruik van functie oplevert indien er geen betalingen/giften tegenover staan. Dit voortrekken kwalificeert dus ook zonder tegenpresentatie als laakbare gedragingen door een ambtenaar en kwalificeert daarmee als misbruik van functie.

Dat er voorkeursbehandelingen hebben plaatsgevonden staat niet ter discussie. Dat deze voorkeursbehandelingen zijn gegeven door Sevinger, Abath en Every – in samenwerking en afstemming met elkaar – staat wat betreft het Openbaar Ministerie ook niet ter discussie. Dat het voortrekken van bepaalde burgers – in hun hoedanigheid als ambtenaar – aan te merken is als het misbruiken van functie, staat ook niet ter discussie.

10. OMKOPING ZAAKSDOSSIER BUCUTIHOTEL

Zaakdossier Bucuti hotel zullen wij apart behandelen. Dit omdat wij voor alle verdachten die in dit zaakdossier zijn gedagvaard, vrijspraak zullen vragen. Dat betekent dat voor verdachte Biemans het Openbaar Ministerie integrale en volledige vrijspraak vraagt.

Toch wat achtergrond over zaakdossier Bucutihotel. Verdachte Biemans is eigenaar van het bekende Bucuti Hotel. In verband met bouwplannen voor een restaurant, doet Biemans op 13 juli 2012 namens Bucuti Beach Hotel N.V. een aanvraag voor uitbreiding erfpacht. In de jaren daarna beweegt die aanvraag langzaam door de DIP.

In dezelfde (lange) periode, komt er via de Financial Intelligence Unit Aruba (de **FIU**) een melding binnen dat in totaal AWG 80.000 wordt overgemaakt door Biemans naar Abath.¹³⁶ Dat zorgt ervoor dat er wat alarmbellen afgaan. Zeker gezien de positie van Abath bij de DIP.

Onderzoek wijst uit dat Abath – naast zijn werk bij de DIP – ook commerciële taxatiewerkzaamheden verricht. Goedbetaalde taxatiewerkzaamheden. De betalingen van Biemans aan Abath zien op taxatiewerkzaamheden die Abath verricht voor het Bucuti Hotel. Biemans betaalt Abath daarbij substantieel meer dan Abath factureert.

¹³⁴ Zie toelichtende nota in de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken aan de voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Den Haag 4 september 2006 Kamerstukken 30 808 (R1815), nr 1, p. 20 en 21.

¹³⁵ Materieel Strafrecht, III 3.1 Wederrechtelijkheid als aansprakelijkheidsvoorwaarde, mr.J. de Hullu.

¹³⁶ Zie doormelding FIU 1 november 2019 (2019-0039), (ZD Bucutihotel p. 20).

Biemans verklaart hierover dat deze extra betaling ziet op een goede werkrelatie met Abath in diens rol als taxateur. Een snelle taxatie is voor een hotel als het Bucuti Hotel belangrijk. Aldus Biemans.

Sevinger verklaart pas op zitting hierover begin september 2022. In zijn eerdere verhoren zwijgt hij hierover. Hij weet hier niets van. Er is ook geen link naar Sevinger aangetroffen qua betalingen.

Het is natuurlijk apart dat iemand die zo'n positie heeft bij de DIP, daarnaast nog commerciële taxatiewerkzaamheden verricht. Mogelijk ook in strijd met interne regels. Maar de verklaring van betrokkenen – zowel voor de betalingen/facturen op zichzelf, als de extra betalingen – zijn niet dermate ongeloofwaardig, of worden zo tegengesproken in de bevindingen in het dossier, dat wij deze verklaring zo aan de kant schuiven. Het traject van de erfpachtuitbreiding in zaaksdossier Bucutihotel is daarbij afwijkend van de overige trajecten die wij tegenkomen in onderzoek Avestrus. Het past wat dat betreft ook niet in het patroon van onderzoek Avestrus.

Dit alles schuurt wel. Maar is onvoldoende om tot bewezenverklaring te komen.

Om deze redenen zullen wij uw rechtbank verzoeken verdachte Sevinger, Abath en Biemans vrij te spreken voor de verdenking in zaaksdossier Bucutihotel.

11. WITWASSEN

Wij zullen de witwasverdenking tegen de verschillende verdachten gezamenlijk behandelen. Verdachten Sevinger, Susebeek en Harms worden verdacht van dit feit. Hierbij de opmerking dat de diverse witwasverdenkingen niet gelijklopend zijn.

Witwassen is een breed begrip. In het strafrecht houdt witwassen in dat je goederen voorhanden hebt (of omzet) die uit een misdrijf afkomstig zijn. Dan wel dat je verhult wie de rechthebbende is van goederen verkregen uit een misdrijf. Zo'n misdrijf kan iedere vorm hebben. Van belastingontduiking tot opbrengsten van drugshandel. Voor de duidelijkheid; niet hoeft bewezen te worden welk specifiek misdrijf de bron is van het witwassen. Maar om onnodige verwarring te voorkomen; het misdrijf wat evident ten grondslag ligt van deze witwasverdenkingen binnen onderzoek Avestrus, is het omkopen van voormalig minister Sevinger om erfpachtterreinen te verkrijgen. Hetgeen verdachten hiermee hebben verkregen, kwalificeert als witwassen. Anderzijds betreft het de steekpenningen zelf.

11.1 Witwassen Harms - vrijspraak

Harms wordt verdacht van witwassen in de vorm van profijt/opbrengsten van het omkopen van verdachte Sevinger. Wij zullen u verzoeken verdachte Harms hiervoor vrij te spreken. Ondanks het feit dat er voldoende aanwijzingen in het dossier zitten om te vermoeden dat Harms goederen (middellijk) heeft verkregen als gevolg van de omkoping, is er naar mening van Openbaar Ministerie onvoldoende wettig en overtuigend bewijs. Het dossier is op diverse punten niet sluitend genoeg om tot een concrete veroordeling te komen voor witwassen met betrekking tot verdachte Harms zelf. In welke pleegvariant dan ook.

11.2 Witwassen Sevinger/Susebeek

Indien de verdenking tegen verdachten Sevinger en Susebeek enkel op witwassen zag, zouden wij een uitgebreide uiteenzetting geven van de verschillende elementen van het witwassen zoals opgenomen in het wetboek van strafrecht. Waarom er sprake is van “enig misdrijf” en opzet van verdachten.

Maar dat lijkt ons in deze zaak overbodig. Niet alleen omdat wij het requisitoir niet onnodig lang willen maken. Maar hoofdzakelijk omdat het requisitoir grotendeels de herkomst (de misdrijven) van de diverse goederen bespreekt.

Indien de onderliggende misdrijven (de omkopen) bewezen kunnen worden, zal er voor de verdediging weinig ruimte zijn om te betogen dat er geen sprake is van witwassen. Het omgekeerde geldt uiteraard ook voor het Openbaar Ministerie. Bij vrijspraak zal het witwassen voor het Openbaar Ministerie lastig te bewijzen zijn.

De witwasverdenkingen zien op:

(i) de steekpenningen die door Susebeek aan Sevinger zijn betaald (in de vorm van allerlei verbouwingen aan zijn woningen) en waarbij de herkomst/het eigendom van deze steekpenningen door verdachten Sevinger en Susebeek – in nauwe en bewuste samenwerking – is verhuld; en

(ii) de opbrengsten van de verkoop van Berkem van AWG 2.400.000, welke Susebeek (middellijk) heeft verkregen door het omkopen van de voormalig minister Sevinger.

Ad (i)

De betalingen worden door verdachten in het algemeen niet tegengesproken. Enkel wordt bepleit door verdachten dat deze betalingen voor de verbouwingen door Sevinger aan Susebeek zijn terugbetaald.¹³⁷ Het Openbaar Ministerie heeft al uiteengezet dat hiervan (het terugbetalen) geen enkel bewijs is. Het verhullen/verbergen volgt uit het betalen en kopen van de goederen via de bedrijven van Susebeek maar ook zeker uit de verklaringen van verdachten. Beide zijn namelijk aan te merken als gedragingen die erop zijn gericht het zicht op de herkomst van voorwerpen te bemoeilijken.¹³⁸ Daarbij moet naar de diverse handelingen in het (witwas)traject gezamenlijk gekeken worden. Uit alle stappen tezamen, zoals gezegd onder meer het betalen van de goederen via de bedrijven van Susebeek, maar ook het laten bezorgen van de goederen op andere afleveradressen, is er voldoende bewijs van verhulling van de werkelijke aard, herkomst, vindplaats van de betreffende goederen in de zin van 2:404/2:405 van het wetboek van strafrecht.¹³⁹

Gezien de frequentie, de aard van de witwashandelingen en de omstandigheden waaronder deze zijn verricht, is er sprake van gewoontewitwassen voor dit onderdeel.¹⁴⁰

¹³⁷ De verklaring van Susebeek dat de apparatuur voor de sportschool enkel bij Sevinger zijn opgeslagen, hebben wij eerder in het requisitoir reeds als onwaarschijnlijk ter zijde geschoven.

¹³⁸ Zie onder meer Hoge Raad d.d. 14 februari 2017 (ECLI:NL:HR:2017:236).

¹³⁹ Zie onder meer De wetsgeschiedenis van de Wet van 6 december 2001, Stb. 2001, 606, tot wijziging van het Wetboek van strafrecht alsmede arrest Hoge Raad 2 april 2019, (ECLI:NL:HR:2019:474).

¹⁴⁰ Zie onder meer arrest Hoge Raad d.d. 18 mei 2021 (ECLI:NL:HR:2021:734).

Ad (ii)

Het omkopen van Sevinger door Susebeek voor het erfpachtterrein van Berkem Development is evident een misdrijf in de zin van de artikelen 2:404/2:405 van het wetboek van strafrecht. De betaling die Susebeek van Harms heeft ontvangen voor de verkoop van dit erfpachtterrein is daarmee te definiëren als een voorwerp wat middellijk uit een misdrijf afkomstig is. Er is daarbij tevens sprake van overdragen en omzetten; het erfpachtterrein naar een geldbedrag.

Naar het Openbaar Ministerie is witwassen daarmee wettig en overtuigend bewezen voor zowel verdachte Sevinger als Susebeek. Wij zijn ons er bewust van dat er een bepaalde samenloop met de overige strafbare feiten die Susebeek en Sevinger worden verweten. Hier zullen wij ook rekening mee houden in onze strafeis.

12. VERDACHTE C.D. HARMS

Harms verklaart op zitting d.d. 5 september 2022:

*“Ik was in die periode de UBO van Milero, The Merlin Group en Island Estates.”*¹⁴¹

Harms verklaart dat hij opdracht heeft gegeven voor de donaties. Al dan niet in overleg met zijn zoon. Hij (Curt Harms) is ook UBO voor deze vennootschappen namens welke de donaties zijn uitgevoerd. De handelingen/daden (voornamelijk de donaties) schrijven wij ook aan hem (verdachte Curt Harms) toe. Dit in nauwe en bewuste samenwerking met in ieder geval zijn zoon Lionel Harms. Medeplegen. Deze nauwe en bewuste samenwerking volgt als gezegd uit het feit dat Harms met zijn zoon Lionel Harms een gezamenlijk beleid had met betrekking tot de donaties. Overigens kunnen wij dat beleid niet terugvinden. Bijzonder is dan dat het volledige budget wat Harms volgens dit beleid had afgesproken – zo goed als volledig – naar Sevinger is gegaan (AWG 92.500).¹⁴² Daarnaast is er ook grote verwevenheid van de werkzaamheden van (Curt) Harms en zijn zonen.¹⁴³ Naast de evidente familieband.

Gezien de omvang,¹⁴⁴ de timing¹⁴⁵ en aard van de donaties (waaronder het feit dat de donaties aan Sevinger zelf waren gericht, niet aan zijn partij) kwalificeren deze donaties als giften die het oogmerk hadden Sevinger te bewegen tot een bepaalde tegenpresentatie of voorkeursbehandeling in zijn hoedanigheid als minister zoals omschreven in artikel 183/183a van het oude wetboek van strafrecht.

¹⁴¹ Zie PV-zitting d.d. 7 september 2022.

¹⁴² Zie AH-dossier (map 3) p. 877.

¹⁴³ Zie overzichtsarrest van de Hoge Raad van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, NJ 2015/39

¹⁴⁴ De donaties vanuit de vennootschappen van Harms, zijn de grootste transactie die Stichting FCB heeft ontvangen in 2013. De cheques van Milero en The Merlin Group zijn ook aanzienlijk groter dan andere donaties die Stichting FCB heeft ontvangen in dat jaar (zie onder andere AH-dossier Map 3 p. 877 e.v.). Daarnaast blijkt uit een overzicht van transacties dat door Milero Investment en The Merlin Group in het najaar 2013 gezamenlijk AWG 157.500 aan de stichting van Sevinger en Eman gedoneerd; te weten Awg. 92.500 aan FCB en AWG 65.000 aan de stichting van Eman. De donaties aan Sevinger waren dus vanuit het perspectief van Harms buitengewoon groot (zie onder andere ZD Stichting FCB p. 23).

¹⁴⁵ Alle donaties zijn gedaan toen Harms zijn aanvragen op het bureau lagen bij minister Sevinger in augustus 2013.

Het oogmerk van deze donaties lag - specifiek - op de erfpachtuitgiften voor Island Estates. De meer algemene voorkeursbehandeling die Harms met zijn donaties als oogmerk had kan - gezien het medeplegen - ook worden vastgesteld voor de overige vennootschappen genoemd in de tenlastelegging.

Verdachte Harms heeft niet aantoonbaar voorwerpen afkomstig uit een misdrijf voorhanden gehad (of verhuld of de herkomst daarvan verborgen).

Wij zullen u daarom vragen verdachte Harms vrij te spreken voor witwassen.

13. VERDACHTE P.S.A. SUSEBEEK

Op grond van hetgeen hierboven naar voren is gebracht, heeft Susebeek zich, zonder enige twijfel, schuldig gemaakt aan actieve omkoping van toenmalig minister Sevinger. Gezien de aard (en verhulling) van de giften, maar zeker het patroon waarbinnen al deze handelingen hebben plaatsgevonden, hadden deze giften het oogmerk Sevinger te bewegen in zijn hoedanigheid als minister (simpeler gezegd, de voorkeursbehandeling met de uitgifte van erfpachtterreinen). Dit zoals beschreven in artikel 183/183a van het oude WvSR als artikelen 2:128/2:129 van het huidige WvSR.

Hierbij was sprake van concrete (beoogde) tegenprestaties; de uitgifte van erfpachtrechten aan de vennootschappen van Susebeek, dan wel aan de familie van Susebeek. Dit betreft zowel de uitgiften van de commerciële erfpachtterreinen, als de uitgaven van erfpachtterreinen voor woningbouw. In ieder geval heeft Susebeek een voorkeursbehandeling van de minister als oogmerk gehad bij deze giften. Uit het dossier komt duidelijk naar voren dat Susebeek de door hem beoogde tegenprestatie ook daadwerkelijk heeft verkregen. Deze voorkeursbehandeling ziet zowel op alle uitgegeven erfpachtterreinen als de tewerkstelling van Susebeek als adviseur van de minister in de periode tussen 2010 en 2017. Al ligt het zwaartepunt evident op de erfpachtuitgiften.

Daarnaast achten wij de witwasverdenking tegen Susebeek wettig en overtuigend bewezen.

14. BESLAG

14.1 Susebeek (Orcobank Curacao)

Onder Susebeek is beslag gelegd op een bankrekening bij de Orcobank te Curaçao. Dit betreft maar liefst USD 1.340.443,46. Deze bankrekening staat op naam van de *Golden Rain Private Foundation*. Susebeek is de enige (indirecte) rechthebbende op deze bankrekening. Susebeek bevestigt ook meermaals dat dit geldbedrag van hem is.

Susebeek heeft, als enige *ultimate beneficial owner* van de stichting *Golden Rain Private Foundation*, een zodanige zeggenschap over - en belang tot - dit geldbedrag, dat zijn betrekking tot dit geldbedrag (goederen) gelijk gesteld kan worden met die van eigenaar.¹⁴⁶

Zoals uitgebreid weergegeven in zaaksdossier Susebeek, is het geldbedrag op de bankrekening (middellijk) verkregen uit strafbare feiten (omkoping dan wel witwassen), althans is het geldbedrag aan te merken als een voorwerp verkregen uit de baten van de strafbare feiten. Uit het onderzoek ter terechtzitting blijkt overduidelijk dat dit geldbedrag onderdeel uitmaakt van het crimineel verkregen vermogen van verdachte Susebeek.¹⁴⁷ In beide gevallen is het geldbedrag vatbaar voor verbeurdverklaring en dat gaat het Openbaar Ministerie ook uw rechtbank verzoeken. Wij verzoeken u het volledig geldbedrag van USD 1.340.443,46 verbeurd te verklaren.

Mocht u aannemen dat *Golden Rain Private Foundation* rechthebbende van het geldbedrag, hoeft dit de verbeurdverklaring niet in de weg te staan. *Golden Rain Private Foundation* is dermate dicht betrokken bij deze feiten, dat ook in dat geval tot verbeurdverklaring overgegaan kan worden.¹⁴⁸

14.2 Overig klassiek beslag (en conservatoir beslag)

Voor alle overige goederen die in beslag zijn genomen in het kader van het strafrechtelijke onderzoek; wij zullen opdracht geven deze goederen te retourneren aan de rechthebbenden, dan wel dit (klassieke) beslag op te heffen. Hier hoeft u dus geen beslissing over te nemen.

Voor de zaken/goederen die momenteel onder conservatoir beslag liggen,¹⁴⁹ deze zullen wij afhandelen naar gelang er wel/of geen ontnemingsvordering is aangekondigd door het Openbaar Ministerie. Een deel van het conservatoire beslag zal voor een aantal verdachten ook op korte termijn worden opgeheven.

Dit geldt evident niet voor de goederen – waaronder de woning van Sevinger – waarop conservatoir beslag ligt met het oog op de ontnemingsvordering van Sevinger. Dit conservatoir beslag zal dus gehandhaafd blijven.

¹⁴⁶ Zie arrest Hoge Raad d.d. 28 september 1999 (NJ 1999/803).

¹⁴⁷ Zie onder meer Kamerstukken II 32 194, nr. 3 p 4, als T&C Wetboek van Strafrecht, Boek I Titel II met betrekking tot de toelichting op de verruiming van de mogelijkheden tot verbeurdverklaring per 1 juli 2011.

¹⁴⁸ Zie onder meer arrest Hoge Raad 21 september 2004 (NbSr. 2004, 404).

¹⁴⁹ Uiteraard neemt uw Rechtbank geen beslissing omtrent goederen die conservatoir in beslag zijn genomen.

BEWEZENVERKLARING

Sevinger:

- Oplichting van het land Aruba, meermaals gepleegd.
- Passieve omkoping (in strijd met plicht), meermaals gepleegd
- Misbruik van functie
- Verduistering
- (Gewoonte) witwassen

Vrijspraak passieve omkoping in zaaksdossier Bucutihotel)

Susebeek:

- Actieve omkoping (in strijd met plicht), meermaals gepleegd
- (Gewoonte)witwassen

Abath:

- Oplichting van het land Aruba, meermaals gepleegd.
- Misbruik van functie

Vrijspraak passieve omkoping (zaaksdossier Bucutihotel)

Every:

- Oplichting van het land Aruba, meermaals gepleegd.
- Misbruik van functie

Arends:

- Oplichting van het land Aruba, meermaals gepleegd.
- Valsheid in geschrifte, meermaals gepleegd.
- Actieve omkoping (in strijd met plicht)

Nunez:

- Oplichting van het land Aruba
- Valsheid in geschrift (meermaals gepleegd)

Werleman:

- Oplichting
- Valsheid in geschrift (meermaals gepleegd)

Mansur:

- Oplichting
- Valsheid in geschrift (meermaals gepleegd)

Richardson:

- Oplichting van het land Aruba
- Valsheid in geschrifte (meermaals gepleegd)

Winterdal:

- Oplichting van het land Aruba
 - Valsheid in geschrifte (meermaals gepleegd)
- Vrijspraak actieve omkoping

Harms:

- Actieve omkoping (in strijd met plicht), meermaals gepleegd
- Vrijspraak witwassen

Biemans:

Integrale vrijspraak